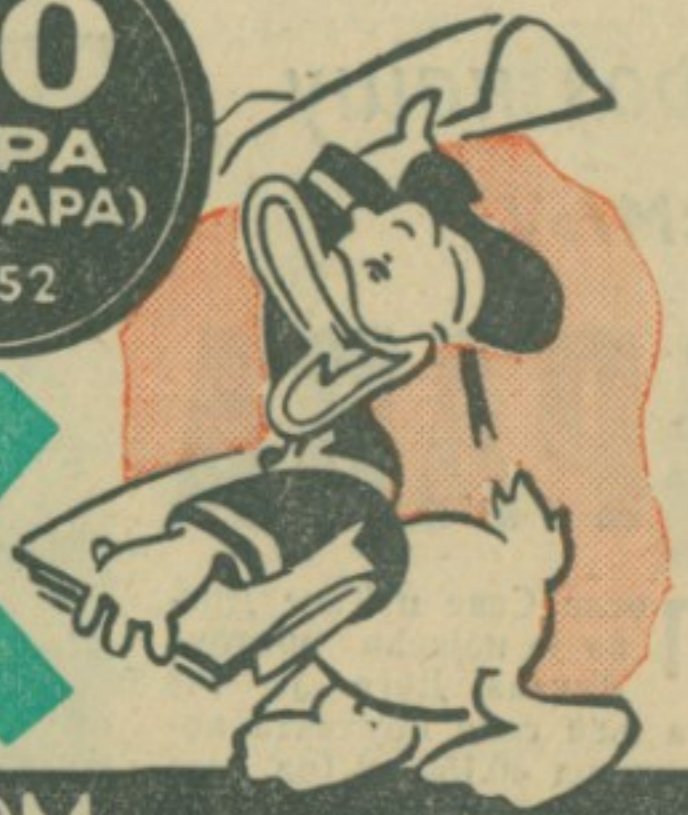

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952

Година XXVII
Број 745
9. април 1966.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Dan
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

КРОЗ ВЕКОБЕ

ЕГИПАТСКИ ГРОМОБРАНИ

Још тринаест векова пре почетка наше ере стари Египћани су знали да метали привлаче муње. Због тога су на многе зграде стављали металне шилке, који су служили као нека врста громобрана. То свакако није био прави громобран јер Египћани нису знали да те металне шилке повежу са земљом. У ствари, египатски громобрани само су привлачили електрицитет из облака али га нису спроводили у земљу. Тиме се пости

зало само једно: спречавало се да громови ударају било где, већ само на одређена места.

НАЈРУЖНИЈА

Кнегиња Маргарета која је у 14. веку владала у Корушкој и Тиролу била је позната под надимком „Maul-tasch“, што би се на

наш језик могло превести као „Уста као чарапин почетак“. Судећи по њеном портрету вероватно још и улепшаном, који је израдио фламански сликар Мисис, она је заиста била једна од најружнијих жена у историји.

ЦАР — АТЛЕТИЧАР

Јован I Цимискија (925-976) проглашен је 969. године за византијског цара јер је у неком такмичењу једини успео да у тешком ратничком оклопу прескочи пет коња. Разуме се да то није био једини разлог његовог доласка на престо: у позадини тога били су убиство до тадашњег цара Никифора Фоке и дворске сплетке које је плела његова жена царица Теофанија.

У ОВОМ БРОЈУ:

ЧЕХОВ У ОПАТИЈИ
АНЕГДОТЕ
ШАХ
СПОРТ
400.000 ЧАСОВА У ЖИВОТУ
ЈЕДНОГ ИНЖЕЊЕРА
ФИЛАТЕЛИЈА
ХУМОР
ВОДИЧ ТОПОВСКЕ ВАТРЕ
КЛИНИКА БЕЗ ВОЛЕСНИКА

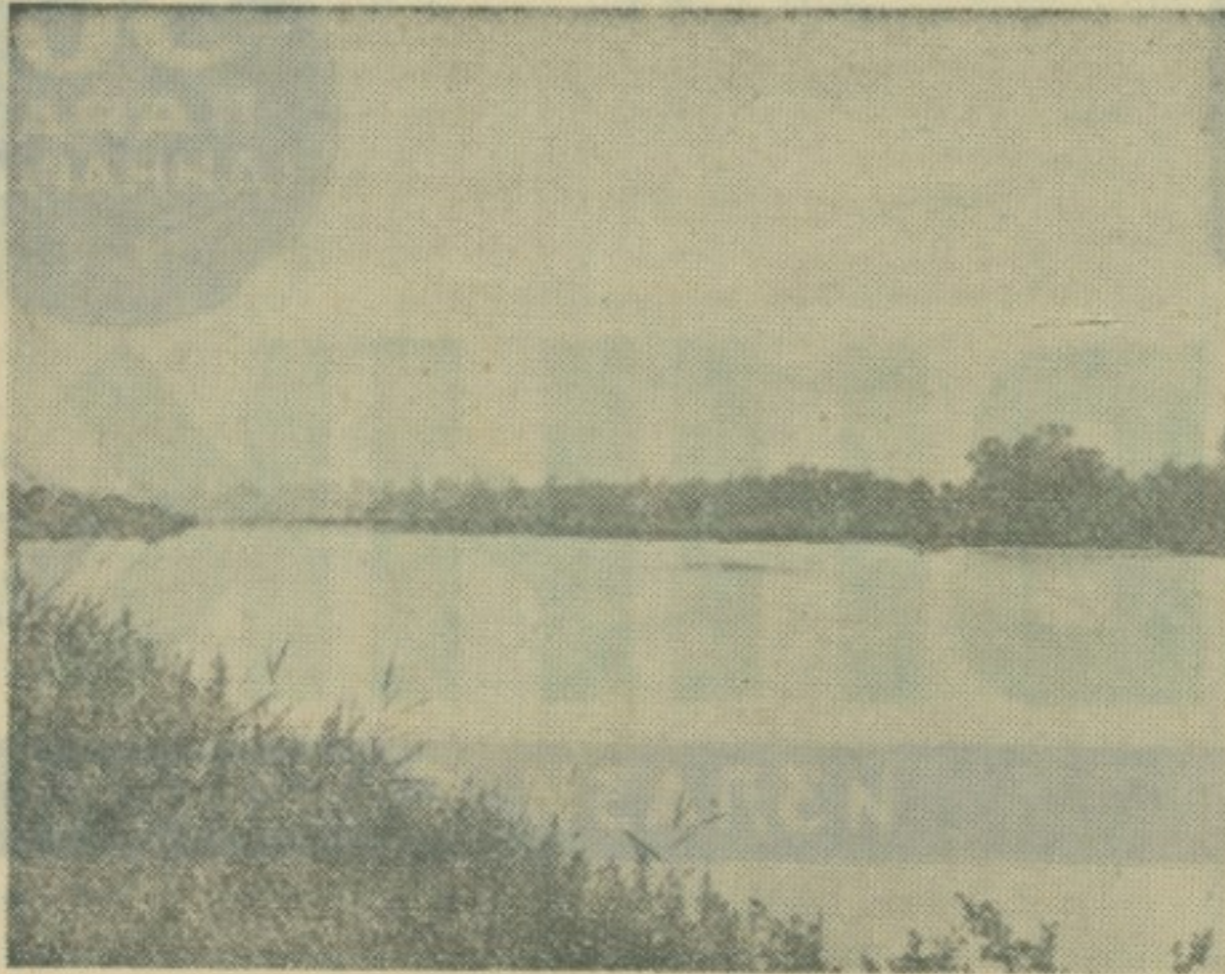
Кроз нашу земљу

ДРАВА

После Саве и Тисе Драва је највећа притока Дунава. Дуга је 749 км, а њен слив обухвата површину од 40.150 м² (од тога је у Југославији 435,2 км тока и 12.120 км² слива). У нашу земљу улази из Аустрије у близини Дравограда, а утиче у Дунав код Алмаша, на 78 метара надморске висине. До Марибора тече кроз уску клисуру, у којој је саграђено 6 хидроелектричних централа (Дравоград, Вузеница, Вухред, Ожвалт, Фала и Мариборски оток). Оне имају укупну снагу од 278.900 киловата и производе годишње једну милијарду и 491 милион киловат часова електричне енергије. Њихове турбине покрете вода из шест дравских вештачких језера. У изградњи је једна хидроелектрана низводно од Марибора (Средња Драва). Она треба да буде завршена 1967. године, а производиће 621 милион киловат часова електричне енергије.

Драва је једина југословенска река са великом водом за време лета. У томе је њен огромни значај за производњу електричне енергије, јер тада остале наше реке због малих вода не располажу великим водним снагама. Најшира је код Доњег Михаљца — преко 400 м. На дужини од 176 км представља границу према НР Мађарској.

Драва је пловна при високим водостајима за дунавске теретњаке до Чађавнице — 176 км, при средњим до Доњег Михаљца — 75 км. При нижим водостајима пловна је до Осијека — 22 км. Пловидбу отежава велики број плићака.

ДРАВА У СРЕДЊЕМ ТОКУ, КОД СЕЛА ЗОВРЧЕ.

ДА СЕ САЧУВА ЖИТО И БРАШНО...

Кад пшеница и брашно дуго стоје у њима се излегу инсекти и црвићи. Пошто је пшеница лош проводник топлоте, досадашњим начином загревања уништавање ових штеточина није било успешно. Због тога у Белгији сада примењују нов начин: црвиће уништавају електромагнетним таласима високе фреквенције.

ВОДА У ПУСТИЊИ

Саудијска Арабија, изгледа, неће још дуго бити пустиња: на простору од једног квадратног километра откривена су многобројна „налазишта“ воде, 500 метара дубоко испод земље.

АПАРАТ ЗА БРОЈАЊЕ ЈАЈА...

Јапанац Акира Асибу си патентирао је као изум апарат за скупљање и бројање јаја. Из гнезда јаја се преко једне косе равни котрљају до „збирног места“ и броје помоћу фотоелемената, а резултат се исписује на папирној траци. Апарат омогућава тачну евиденцију о „учинку“ сваке поједине коке па ће стога бити веома корисан помоћник пољопривредницима који гаје живину.

ВЕЧИТИ ЛЕД УСРЕД АЗИЈЕ

Вечита залеђеност тла дубоко испод земљине површине није појава искључиво везана за арктичка и антарктичка подручја. Пре две године откривена су острва вечитог леда у низији јужно од реке Амур у Сибиру, а сада су сличне области пронађене у масиву Тјен-шан на југу Сибира, у суседном Памиру и на Кавказу.

Реч је о сасвим несвакидашњим појавама. Клима у Тјен-шану на висинама већим од 3.000 метара не разликује се од оне која влада у најхладнијим областима Сибира. На висини од 3.150 метара забележена је температура од 55 степени испод нуле, а у станици Тјен-шан на висини од 3.600 метара средња годишња температура износи од 7,7 степени испод нуле. Ночни мразеви чак и у јулу често достижу 10 степени испод нуле. Клима у Тјен-шану је уопште врло повољна за вечиту залеђеност

тла. Зона такве залеђености само на совјетској територији обухвата преко 60.000 квадратних километара. Још се не може ни приближно проценити укупна количина подземног леда нагомиланог испод тла, али стручњаци сматрају да она износи више милијарди кубних километара. Дебљина леда острва вечите залеђености често премаша 100 метара. У неким замрзнутим стенама лед се јавља у виду сићушних кристала који испуњавају поре, невидљиви су голим оком и зато су добили име ледени цемент. У вртачама и другим пукотинама вуку се дуге ледене жице разне дебљине. У иловачи лед образује хоризонталне слојеве дебљине до 40 сантимера док се у близини извора образују ледене куле високе два до два и по метра.

АНЕГДОТЕ

СИЈАЈТЕ ПО ТАКТУ

О чувеном диригенту Артуру Тосканинију постоји безброј анегдота, а нарочито о његовој строгости за време дириговања. Једна од њих је и ова:

Једном приликом кад је дириговао у њујоршком Метрополитену он је брутално прекинуо погрешно певање певачице Жералдине Фарер:

— Не заборавите, господине, да сам ја звезда ове куће — рече му она љутито.

— Онда сијајте по такту! — одбруси јој Тосканини.

СЦИПИОН И ХАНИБАЛ

Прича се да је један овакав разговор вођен у Ефезу између Сципиона Африканца и Ханибала. Том приликом, Африканац је запито Ханибала којег војсковођу сматра за највећег, а овај му је одговорио овако:

— Александра, македонског краља, зато што је с малом војском разбио небојене војске и прошао најудаљеније земље, а њих проћи било је изнад људског очекивања. — Када га је опет Африканац запито кога поставља на другом месту рекао је:

— Пира, епирског краља, јер је први научио како се поставља логор; а осим тога нико није умео лепше изабрати положај и разместити предстраже. Поседавао је вештину да придобије људе за себе тако да су италијанска племена више волела власт туђега краља неголи власт народа римског, давног господара у овој земљи.

И напослетку, када је Африканац запито кога поставља на треће место рекао је:

— Без сумње себе. — Тада се Африканац насмеја и додаде:

— А шта би ти казао да си мене победио? — Казао бих — рече — да сам ја и изнад Александра, и изнад Пира, и изнад свих других војсковођа.

КАКО ЈЕ ОСВОЈЕНА АЛЕКСАНДРИЈА

Кад је Александар Велики дошао до Мареотског језера, које лежи недалеко од острва Фара, посматрао је природу и у почетку одлучио да се на острву оснује нови град; затим, када се показало да острво није довољно пространо за велико насеље, изабрао је место за град ту где је сада Александрија, која се назива по њеном оснивачу. Окружио је цело земљиште између језера и мора и одредио да се ограда зидинама.

Прича се да су, кад је Александар зидао будућег града означио кашом од јечменог брашна, као што је то био обичај код Македонаца, долетела јата птица и кашу од јечменог брашна појела; а како је такво знамење сматрано за несрећно, пророк је казао да ће нови град бити велик због великог броја дошљака и да ће бити хранитељ многих земаља.

Ripley's. Веровали или не!

НАХАРИН ФАСИ
 (1741-1840)
 ПЕСНИК
 ИЗ ШИРАСА
 (ПЕРСИЈА) И СВА
 ТРИ ЊЕГОВА
 СИНА РОЂЕНИ СУ
 У РАЗМАЦИМА
 ОД ПО ТАЧНО
 25
 ГОДИНА

ЗГРАДА - БАРОМЕТАР
 СТАРИ ЗАМАК У ДУИНУ (ИТАЛИЈА) ТОЛИКО ЈЕ ПУН ПРИРОДНОГ ЕЛЕКТРИЦИТЕТА ДА АКО СЕ ПРЕД ОЛУГУ ЧЕЛИЧНОМ ШИПКОМ ДОДИРНЕ ЈЕДНА ЖИЦА КОЈА СЕ НАЛАЗИ У ЗГРАДИ, ИСКАЧУ ВАРНИЦЕ

НА ВРХ КУЛЕ БЕЗ ЛЕСТВИЦА
 ГРОБ ОД РОМЕЈУА ОСВОЈИО ЈЕ НЕОСВОЈИВУ Тврђаву ТЕЗЛЕБУР (ФРАНЦУСКА) ИЗНЕ-НАДНИМ НАПАДОМ СА СВЕГА 100 РАТНИКА. ЊЕГОВИ ВОЈНИЦИ ЗАБОЛИ СУ 300 КАМА У ВИСОКИ ЗИД Тврђаве И ПОМОГУ ЊИХ СЕ УСПЕЛИ ДО ВРХА ЗИДИНА (1570)

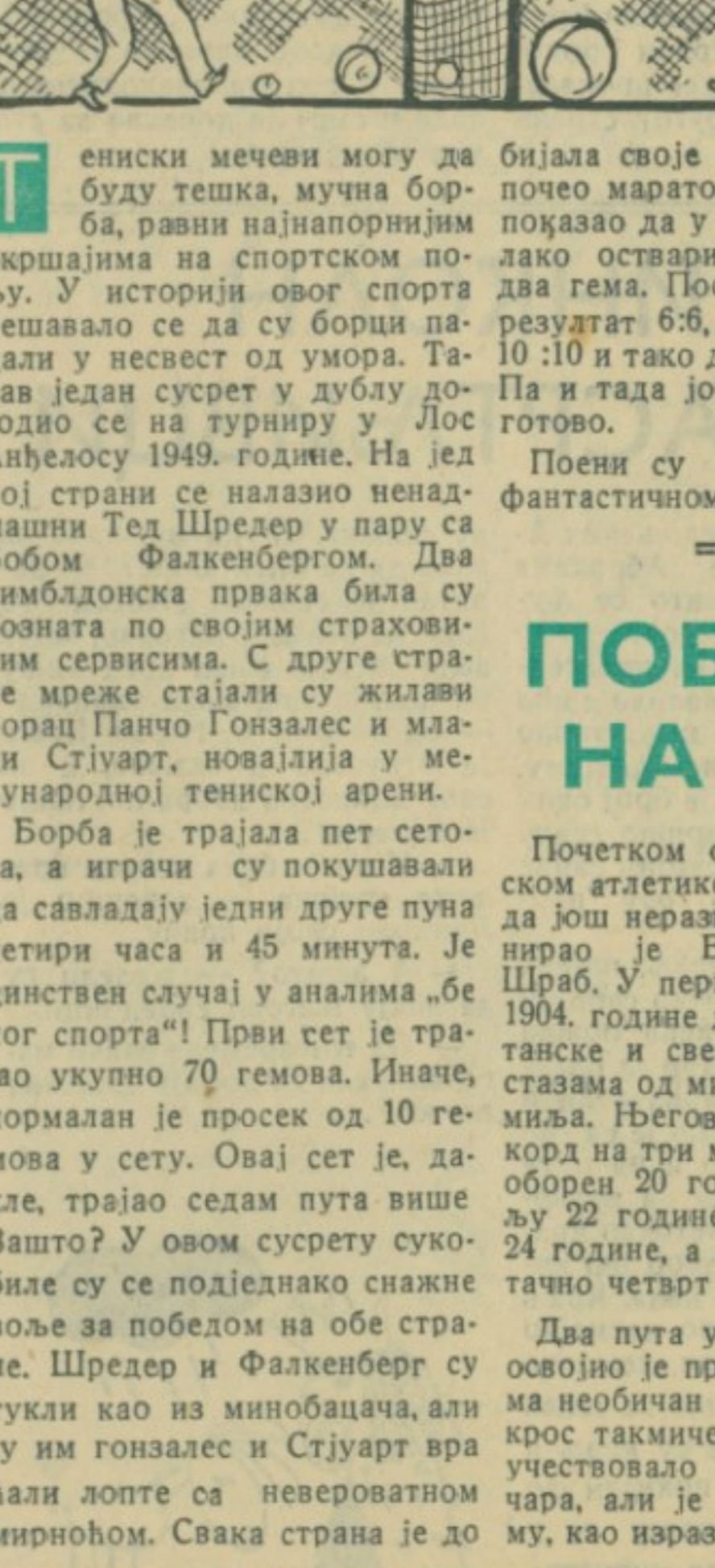
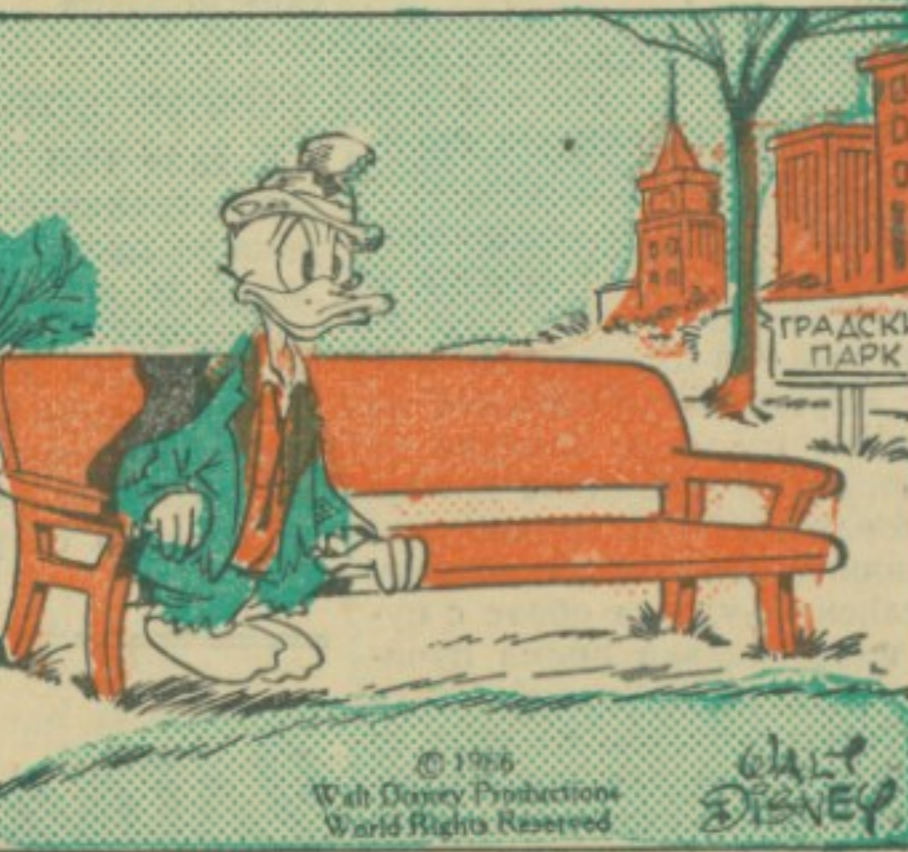
Дивљу свињу
 КОЈУ ЈЕ ПРИРОДА ИЗВАЂАЛА ОД КОРЕНА ДРВЕТА НАШЛА ЈЕ У ДОЛИНИ СМРТИ (КАЛИФОРНИЈА) МАЂРОН БИШОП

АКУЛИНО СРЦЕ
 КУЦА ЈОШ ЧИТАВ ЧАС ПОШТО СЕ ИЗВАДИ 13 ТЕЛА

ЦВЕТ
 СМОКВИНОГ ДРВЕТА НЕ МОЖЕ СЕ ВИДЕТИ - ЦВЕТОВИ СЕ НАЛАЗЕ УНУТРА ПЛОДА ГДЕ СЕ РАЗВИЈАЈУ У СЕМЕНА

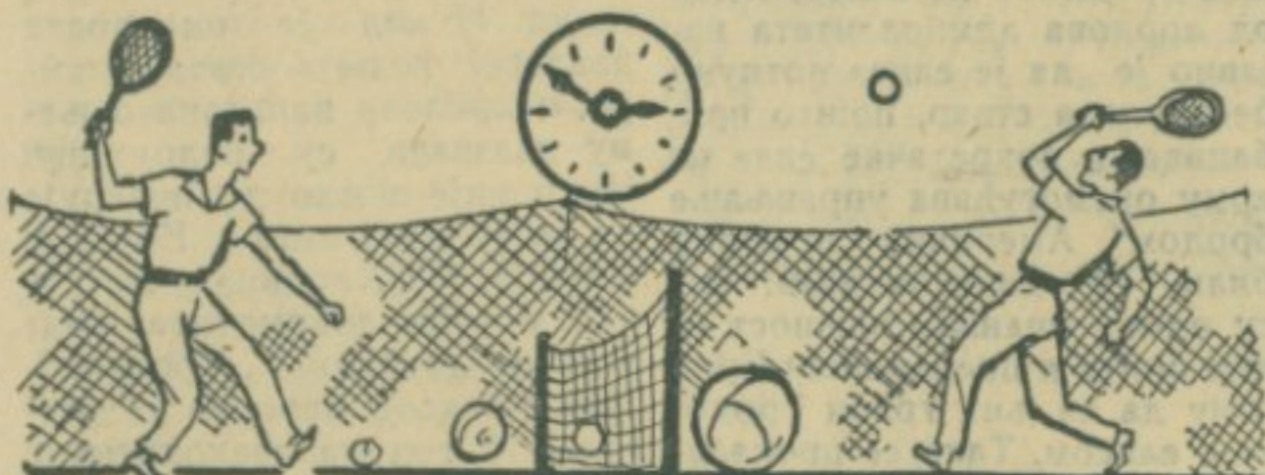
WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

СПОРТ

ТЕНИСКИ МАРАТОН

Тениски мечеви могу да буду тешка, мучна борба, равни најнапорнијим окршајима на спортском пољу. У историји овог спорта дешавало се да су борци падали у несвест од умора. Таква једна сустрет у дублу догодио се на турниру у Лос Анђелосу 1949. године. На једној страни се налазио ненадмашни Тед Шредер у пару са Бобом Фалкенбергом. Два вимблдонска првака била су позната по својим страховитим сервисима. С друге стране мреже стајали су жиливи борац Панчо Гонзалес и млади Стјуарт, новајлија у међународној тениској ари.

Борба је трајала пет сетова, а играчи су покушавали да савладају једни друге пуна четири часа и 45 минута. Је динствен случај у анализа „белог спорта“! Први сет је трајао укупно 70 гема. Иначе, нормалан је просек од 10 гема у сету. Овај сет је, дакле, трајао седам пута више. Зашто? У овом сустрету сукобиле су се подједнако снажне воље за победом на обе стране. Шредер и Фалкенберг су тукли као из минобацача, али су им гонзалес и Стјуарт враћали лопте са невероватном мирноћом. Свака страна је до

бијала своје сервисе. Тако је почео маратонски меч који је показао да у тенису није увек лако остварити предност од два гема. После 5:5 дошао је резултат 6:6, па 7:7, 8:8, 9:9, 10:10 и тако даље све до 25:25. Па и тада још није било све готово.

Поени су измењивани са фантастичном тачношћу, па је

ПОБЕДИО ТРЧЕЋИ НА ЈЕДНОЈ НОЗИ

Почетком овог века светском атлетиком — додуше, та да још неразвијеном — доминирао је Енглец Алфред Шраб. У периоду од 1900. до 1904. године држао је све брине танске и светске рекорде на стазама од миљу и по до шест миља. Његов национални рекорд на три миље остао је неборен 20 година, на 1,5 миљу 22 године, на десет миља 24 године, а на шест миља — тачно четврт века!

Два пута у својој каријери освојио је прво место на веома необичан начин. На једном крос такмичењу у Енглеској учествовао је много атлетичара, али је организатор њему, као изразито најбољем, од

стално успостављана равнотежа. Тек после 35:34 за Шредера и Фалкенберга, Стјуарт није издржао: сав исцрпен и изнемогао вратио је једну лопту у мрежу. Тако су Шредер и Фалкенберг добили овај маратонски сет са резултатом 36:34. То је био најдужи сет у историји тениса.

У другом и трећем сету Гонзалес је превазишао себе. Играо је за двојцу. Шредер и Фалкенберг изгубили су са 6:4. Ипак су на крају триумфовали. Гонзалес и Стјуарт нису имали снаге, па су поражени са 6:4 и 19:7 у последња два сета. Предали су се тек после готово пет часова драматичне борбе.

редно да последњу деоницу, дугу једну миљу, претрчи, односно „прескаче“, на једној ноzi. На стази је било много препрека, трчало се преко леђина, блата, чак се и пливало у једном базену. И заиста, Шраб је последњу миљу проскакутао на једној ноzi. На претходном делу стазе стекао је велику предност тако да га је први следећи такмичар сусстигао тек пред самим циљем и онда су заједно прекинули врпцу. Награда је износила — пет шилинга.

Други пут, такође у кросу, трчао је шест миља, али ту му ектери на спринтерцима направили ране на стопалу. Последњи део стазе је жра-

мао, односно готово се није ни ослањао на повређену ногу. Ипак је први дошао до циља и то — бос.

Ни маказе не помажу

Кад на крају рвачког турнира два такмичара имају исти број бодова, онда се првак одређује на ваги: ко је лакши, проглашује се победником. На прошлом светском првенству, Југословен Стеван Хорват је добио сребрну медаљу а не златну само зато што је био нешто тежи од свог конкурента. Иначе, освојио је исти број бодова као и његов ривал на вази.

Али, на светском шампионату 1953. у Напуљу, догодио се један други случај на мерењу. Познато је да сваки рвач контролише своју тежину. Ако је тежи него што је правилно дозвољено за одређену категорију, биће дисквалификован. Један турски такмичар је дуго, дуго скидао тежину, и двадесетак секунди пре истека рока за мерење поново је стао на вагу да проконтроли-

ше тежину. Имао је — 10 грама више! Тренер је већ имао припремљене маказе у руци и — начињен је последњи покушај: рвач је брзо остао без косе! Пет секунди пре истека рока за мерење стао је на вагу да се коначно и званично измери, али сав труд био је узалудан: био је тежи за пет грама и дисквалификован је...

Уређује: Паја Патак

Једноставно

Мали Миша вратио се са свог првог летовања са извиђачима и поносно показује Микију значке које је добио за успех у читању трагова, скупљању дрва за логорску, ватру, дисциплину и другом. Међу значкама се налазила и једна мала звезда.

— А зашто си ово добио? — занита га Мики.

— За најбоље спакован ранац за повратак.

— Браво! Значи, и то си научио?

— Ма не, ја свој ранац нисам ни распакивао. Остао је онакав како си ми га ти пре поласка спаковао — одговори Миша.

Није знао

Паја се вратио с пута по Африци и прича о својим лавачким доживљајима.

— Једне вечери зановили смо на ивици џунгле. Недеде око поноћи пробудио ме је неки сумњив шум. Дограбим пушку и излетим из шатора. Имам шта и да видим: један огроман лав принуђао се нашем логору. Ја опалим и убијем га, онако у пижами...

— Нисам знао да и лавови ноћу облаче пижаме — зачуђено се умисла Шиља у Пајину причу.

Разуме се у спорт

— Победник у јучерашњем такмичењу одлично је трчао десет километара и скочио увис један метар и деведесет и пет сантиметара — прича Паја Пати своје утиске с неке спортске приредбе којој је присуствовао.

— Их, чудна ми чудна! — примети на то Пата. — Како и да не скочи тако високо кад је узео залет од десет километара.

Храбар путник

Шиља је први пут летео авионом и после пута надугачко и нашироко прича Микију и Мини о својим утисцима и узбуђивом лету.

— Најпре је отишло једно крило, затим друго крило...

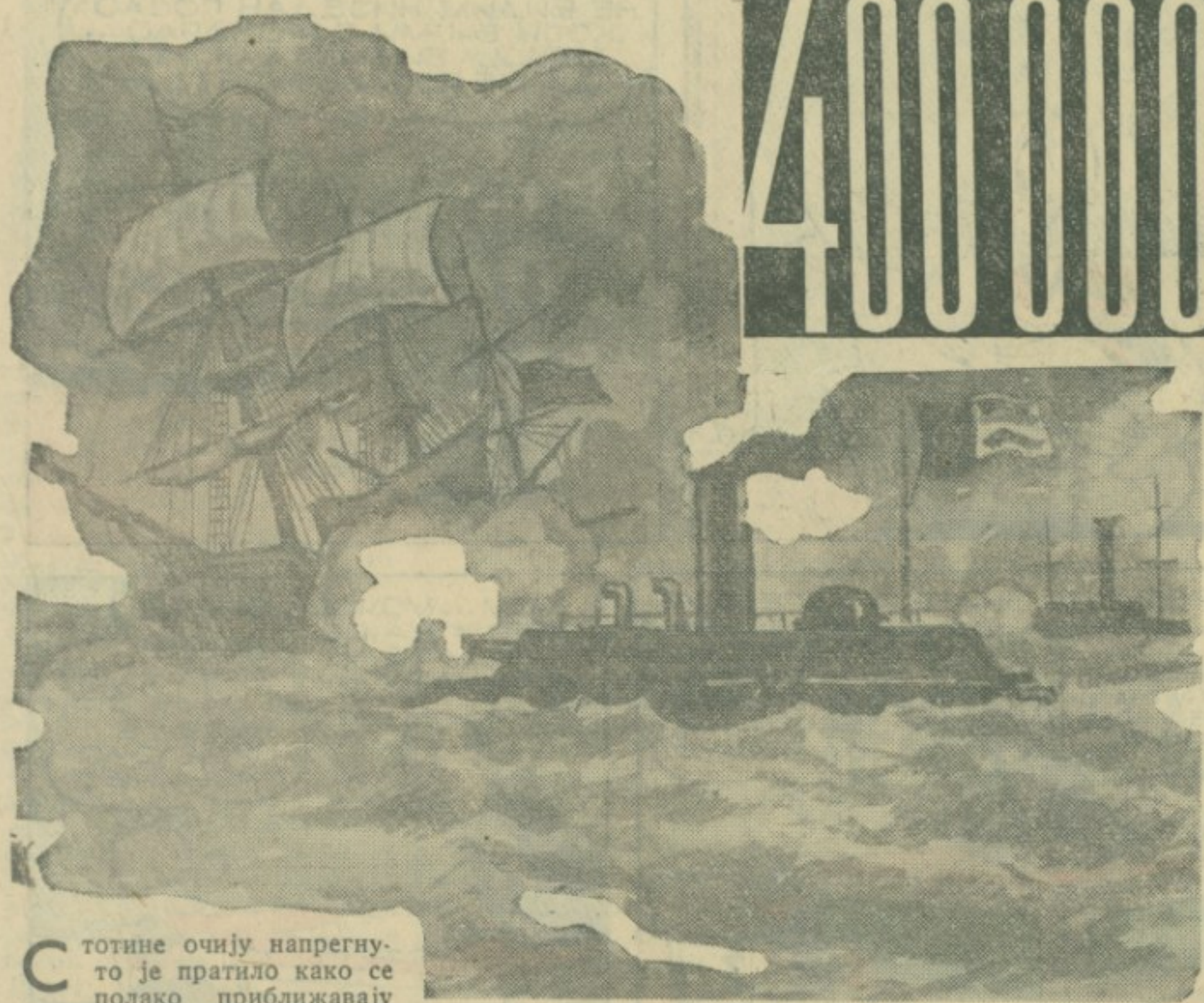
— А шта је онда било? — узбуђено га је прекинула Мики.

— Затим је на ред дошао труп, а на крају сам појео и бело месо.

Враћа се кући

Мала Патина коминица Мица путује први пут возом и моли маму да је пусти да гледа кроз прозор.

— Јао! мама! — узвикну она — погледај како дрвеће трчи својој кући.

400000 часова у животу једног инжењера

снје, постала незамењив део на свим ратним бродовима света.

Шеснаестог септембра 1863. године Ериксону је поручено да почне изградњу оклопљаче „Монитор“. И већ 22. марта 1864. 22 хица испаљена из топова „Монитора“ у Хемптон-Родсу одлучила су исход битке на мору. Испаљена с растојања од свега неколико десетина метара, великокалибарска топовска зрна као од шале су пробила оклоп „Меримака“ чији су се многобројни али малокалибарски топови показали немоћни пред дебелим оклопом „Монитора“.

Исход ове поморске битке учинио је да читава Америка говори о Ериксону. Али људи који су Ериксона ближе познавали није изненадио његов успех, јер су знали по коју је цену постигнут.

Увертира

Није потребно бити стручњак да би се схватило: брод који има толико новина немогуће је саградити за сто да на чак и кад се уложе све снаге, феноменална надареност и најбоља организација посла. А Ериксон је обавио тај задатак само захваљујући томе што је у тих сто дана концентрисао своје четрде сегодишње техничко иску-

ство. Конструкција и машине „Монитора“ били су нешто потпуно ново за технику тог времена, али не и за Ериксона.

Машине су га окружавале од детињства. Родио се у срцу рударског рејона Шведске. Свој први проналазак — модел шумске тестере — Ериксон је конструисао када је имао свега једанаест година. После тога проналазци су долазили један за другим као из рога изобиља.

После службе у војсци Ериксон је 1826. године прешао у Лондон где је изучио и конструисао парну ватрогасну пумпу, ехолот, хидростатичну вагу, дестилатор, машине за хлађење. Много је експериментисао: покушавао је да пренесе енергију на растојање помоћу збијеног ваздуха, да изгради парни роторни мотор...

Још 1850. године Ериксон је дефинитивно одредио облик будућег „Монитора“. Он је чак свој пројект понудио француском императору Наполеону III. Али, иронијом судбине историја се поновила: горко искуство Наполеона који је прогнао проналазача на роброда Фултона, није ничем научило његовог потомка.

„Радим 365 дана у години“

Ериксон је често и с поносом говорио: „Ја радим 365 дана у години“. Те речи нису биле само звучна фраза: он је заиста целог живота радио по 12 до 14 часова дневно.

У тој готово невероватној преданости раду крије се тајна његових успеха, а донекле и његове дугочевности — умро је у 87. години. Читавог живота јео је умерено, готово дијетално, радио је гимнастику и сваког дана пропешачио би по пет километара. Иако је сваке године могао да забежи лежи по три до четири проналаска, Ериксон није њихово конструисање никоме поверавао већ је све изграђивао сам, до најситнијег детаља. Никад није рачунао на помоћ са стране, мало се интересовао за радове других, тако да се догађало да пронађе нешто што је — већ било пронађено.

Тридесетих година 19. века Ериксону пажњу привукли су поморски проналазци, пре свега — елиса. Он је одмах схватио да точкови на океанским бродовима немају будућност. Бродови с точковима били су спори, захтевали су гломазне парне машине, а точкови су се лако ломили под ударцима океанских тала са. Али то није било лако доказати — другима.

Чак и после успешних проба извршених на Темзи с једним бродићем на елису, један од лордова адмиралитета изјавио је „да је елиса потпуно бескорисна ствар, пошто пребацивање покретачке силе на крму онемогућава управљање бродом“. Амерички поморци били су далековидни: они су одмах оценили важност ових опита и предложили Ериксону да за њих гради бродове с елисом. Тако се проналазач нашао на другој страни океана.

Последњих година живота Ериксон се занимао научним истраживањима. С времена на време у часопису би се појавили његови чланци о искоришћавању сунчеве енергије и енергије плиме и осеке, о природи топлоте и гравитације. Али, нико није навратио старом особљаку; он своје колеге и противнике није лично познавао, а они су дознавали да је он још жив само по његовим чланцима. Због тога је 1869. године читав свет поверовао у вест о његовој смрти. И кад је он после двадесет година стварио умро, некролози написани о њему изазвали су недоумицу. Нико није могао да поверује да је то онај исти Ериксон који је 1828. године учествовао у трци локомотива, онај који је саградио „Монитор“. Џон Ериксон даровао је техници 75 година свакодневног рада и смрт је дочекао за столем за прања.

ЛИНКОЛН И НАСРТЉИВЦИ

Председника Сједињених Америчких Држава Абрахама Линколна страховито су љутили насртљивци који су по његовом доласку на председнички положај навалили с молбама да им нађе неко топло местанце у државном апарату. Једног дана, када је број ових лезилебовића превршио сваку меру, Линколн је својим сарадницима испричао ову причу:

Једном је неки краљ, спремајући се у лов, запитао свог министра двора да неће можда бити кише. Министар је одговорио да се предвиђа лепо и сунчано време. Краљ је та својом свитом кренуо и на путу срео једног сељака на магарцу. Сељак је саветовао краљу да се врати у двор јер киша само што није пала. Краљ се само подругљиво насмејао и наставио пут. Али, тек што је лов почео сручила се таква провала облака да су краљ и његови дворани покисли до голе коже. Вративши се у двор краљ је отерао министра и наредио да му нађу и дове-

ду сељака. „Реци ми, како си знао да ће бити кише?“ — запитао је сељака. „Нисам знао ја, већ мој магарца, ваше величанство. Увек пред кишу он повнје уши мало унапред“ — одговорио је сељак. Краљ је отпустио и сељака, а за свог министра двора поставио је магарца...

— И то је била велика краљева грешка — завршио је Линколн своју причу.

— А зашто? — желели су да знају његови сарадници.

— Од тог времена сваки магарца жели да добије државну службу...

Сотине очију напетуто је пратило како се полако приближавају један другом два ниска пловснота страшна брода без иједног човека на палубама. Један од њих „Меримака“, налик на дугачак троугао начичкан топовима, дошао је у залив Хемптон-Родс да уништи флоту која се ту налазила опкољена.

Недавно је то оклопљено чудовиште јужних држава за један дан отправило на днотри најбоља брода северњака. Нерањива „Меримака“, не журећи, гађао је бродове из топова или је њихове дрвене бокове пробијао подводним челичним „овном“. А ипак су опсађени људи са обале с пуно наде гледали према пучини. Брод ниске палубе и са округлом куполом из које су штрчале само две кратке топовске цеви ишао је у сусрет „Меримаку“. Од јачине и издржљивости тих пушчаних це

ви и од искуства тобичија зависила је судбина флоте северних држава и животи стотине морнара...

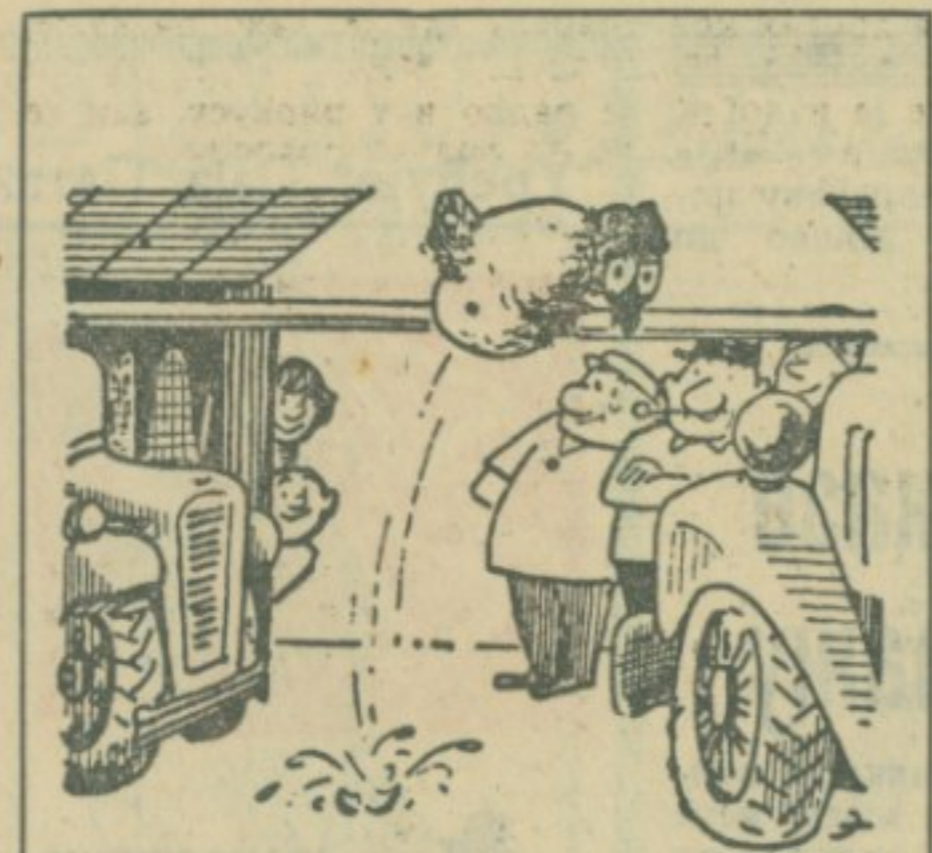
Оклоп против оклопа

Године 1861 — то је била епоха грађанског рата у Америци — председник Линколн добио је меморандум од неког капетана Ериксона који је предлагао влади да сагради брод који ће моћи да уништи противничку флоту.

Ериксонова замисао о броду потпуно се разликала са

идејама и законима који су у то време владали у бродоградњи. Брод уопште није имао једра. Гвоздени труп готово се потпуно налазио под водом а палуба се дизала за свега неколико сантиметара изнад површине мора. Захваљујући томе елиса, катао и парна машина, пошто су се налазили испод водене линије, били су заштићени слојем воде од непријатељских топовских зрна. Ипак, главна одлика новог брода била је обр- тна купола која је, много ка-

Дојодило се у... Дојодило се у...

...Капштату. Сваког јутра гомила радозналаца окупи се да би видела када ће кокица по имену Бети да снесе јаје. Бети је за ношење јаја уместо гнезда изабрала таванску греду у једној гаражи. Иако се сваког јутра сцена понавља у длаку исто, сви с нестрпљењем чекају да Бетина јаја полети с висине и — падне на бетонски под.

...Њу Мексико. За своју велику годишњу парад извидници нису могли да набаве дувачки оркестар јер нису имали чиме да га плате. А каква је парада без музике? У помоћ им је притекла локална радио-станица која је учесницима дала на позајмицу 500 транзистора, а за време параде емитовала је искључиво корачнице.

...Лондону. Приликом прославе свог стотог рођендана, у чему је учествовала цела улица, Кети Мур потпуно је збуни- ла и своје госте и представнике штампе и радио-телевизију који су дошли да је интервјуишу. На питање новинара чему има да захвали за своју дугочевност одговорила је: „Хроничној лености“.

...Сан Бернардину. Пред судију за малолетнике био је позван због саобраћајног прекршаја извесни Шарл Брајер. У позиву је, подвучено црвеном оловком, стајало да Брајер треба неизоставно да дође заједно с родитељима. Он је дошао одређеног дана али без родитеља. Уосталом, био је позван грешком јер има — 85 година.

НАЈМАЊИ АУТОМОБИЛ НА СВЕТУ

Најмањи аутомобил на свету, дуг свега 1,90 метар, изум је једног Италијана. Међутим, и поред мале величине путници у њему удобно седе јер да би смањено његову дужину проналазач је дошао на идеју да мотор стави испод седишта.

Каросерија овог аутомобила, названог „Урбанина“, окреће се око себе саме што је веома погодно за управљање, од носно скретање. На нашим фотографијама приказан је овај аутомобил без каросерије, приликом њеног монтирања на шасију и за време војње.

ПОСЛЕДЊИ ПУСТИЊСКИ ПУТНИК

Француски природњак, океанограф, доктор природних наука и оријенталних језика и члан Природњачког института Теодор Мо-

но с правом се може назвати последњим великим пустињским путником. Мада има 62 године он и данас организује дуготрајна караванска путовања која имају за циљ истраживање огромне пешчане површине Сахаре западне Африке.

Први пут је Моно прокрстарио Сахару 1922. године. Отада до данас он је још 33 пута пешице и на леђима камила учествовао у караванима који су полазили из разних места, бирали увек нове правце и завршавали тамо где оазе и зеленило замењују пустињско сивило. У току четири деценије путовања пустињом Мо-

но је прешао дуже растојање од оног које дели Земљу од Месеца.

Неуморни путник пореди кр старење пустињом са пловидбом океаном. Потребна је нарочита техника да би се с успехом превалило по 500 и више километара од једног до другог места где има воде. Идеалан караван мора бити врло покретан и не сме имати велики број чланова. Моно најчешће путује са два бедуина и 5 камила које морају бити нарочито истрениране и у најбољој физичкој кондицији. Три камиле су за путнике, а две носе четири лимена бурета са по 50 литара воде и 12 козјих мешина, које су исто тако напуњене драгоценом течношћу.

Сматра се да караван одлично напредује ако превали 40 километара дневно. Најчешће се хода и јаше око осам часова а остало време се и путници и камиле одмарају. Важно је запамтити једно: камила може да се лиши воде, али мора бити по сваку цену добро нахрањена. Стога учесници каравана морају бити наоружани гвозденим стрпљењем, јер чим наиђе на травку, граничку или зелени жубун камила стане и почне да пасе или брсти. Мора јој се дозволити да то учини увек када жели и колико год жели. Јер, од снаге и здравља камиле зависи и успех а и безбедност целог каравана. Међутим, неки пут се мора путовати по 80 и више километара без одмора. То бива у случају када у току целог дана камиле не наиђу на храну. Путовање се наставља ноћу. То Моно назива противуречношћу између ногу и уста: што више камила једе то мање напредује и обрратно.

Храна је за људе из каравана мање важна. Они најчешће добијају пиринач и добро зашећерен чај. Дневна порција течности у нормалним условима износи два литра, али се за невољу организам може задовољити и са пола литра воде за 24 часа. Међутим, дешава се да људи морају много више пешачити. У току свог последњег путовања кроз пустињу Моно је превалио 700 километара пешачећи сваког дана најмање по три и по часа. Остало време је Јахао. Ноћу уморни чланови каравана спавају згрчени на песку и наслонени на седла која скину са камила. Шатори се не носе јер би представљали сувишно оптерећење. Ако се неко повреди, посади се у седло, веже за камилу и — пут се наставља.

За успех путовања кроз пустињу и морал екипе најваж-

није је увек ићи напред и никада се не враћати. Приликом најдуже Моноовог путовања од Уадана до Араурана, које је износило читавих 900 километара кроз песак, бедуини су другог дана после поласка изгубили негде у пустињи драго

цени товар маслаца који служи за припремање пиринча. Моно се успротивио да се караван врати и изгубљени товар потражи. Бедуини су били другог мишљења, али је Моно остао упоран. У једном месту северно од Томбукту пустињ-

ски путници су купили мало маслаца и с успехом превалили последњих 600 километара. Данас је све теже наћи бедуине који ће пристати да путују са караваном камила кроз Сахару. Стога се Моно више ослања на добровољце из војске или младе људе из афричких земаља.

Моноове колеге чуде се научнику што још путује пустињом на најпримитивнији начин кад се специјалним савременим пустињским возилима за дан-два могу превалити про странства за која је камилама потребно седам до десет дана.

— Управо је то неопходно за правог природњака — објашњава Моно.

У Сахари су стари методи сачували сву ефикасност. Истраживач се у пустињи налази у положају научника који оперише микроскопом. У пустињи све је исте боје, сакривено од погледа, неупадљиво. Савременим возилима која дижу прашину и рију песак не могу се открити ни трагови антилопа, а камили неолитских насеља. Природњак у Сахари мора да иде пешке, ређе да јаше на леђима камиле. — Моноу који се налази у седмој деценији живота то све теже пада. — Јер — објашњава он са смешком физичка снага ми не дозвољава да пешачим више од 11 часова дневно!

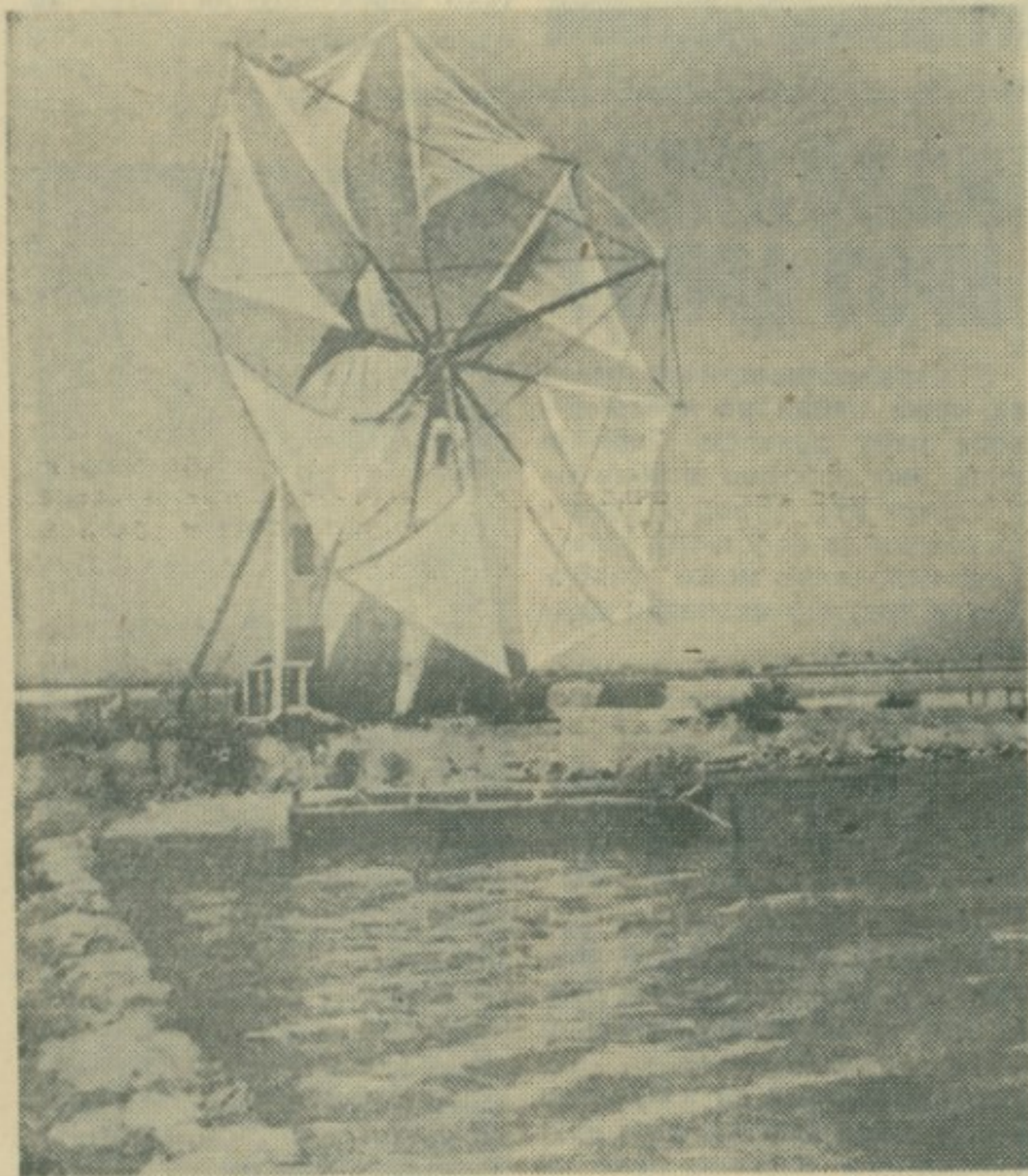
ЗА СПАС СТАРИХ ВЕТРЕЊАЧА

Док су у многим земљама ветрењаче данас само ретки, живописни сведоци давне прошлости у Португалији постоји још 3.000 ветрењача и 27.000 воденица које раде пуном паром. У околини Лисабона могу се само у једној долини видети по две или три ветрењаче које истовремено размакују крилима.

И у другим земљама Европе има активних старих млинова. После Португалије највећи број таквих млинова има За-

падна Немачка а затим Холандија у којој још и данас 600 ветрењача пумпа воду и меље житарице. Затим следе Финска и Шведска где су такође очувани најстарији млинови, и најзад Ирска.

У Португалији је у току рестаурирање и конзервација старих млинова. Стога је у Есторијалу недавно одржан први конгрес млинологије, дисциплине чији је задатак да проучи најбоље начине да се очувају лепа, стари млинови.

НАСЛЕДНИК ВЕЛИКОГ ГРОКА

Зове се Димитри. Под тим именом познају га многе земље Езропе, а ускоро ће имати прилике да га види и публика других континената. Рођен је 1935. године у Грчкој где је и добио ово име необично за Швајцарца. Досад је забележио многе запажене успехе. Занимљиво је да је по жељи својих родитеља изучио занат ке рамичара, па је и ту показао талента. Али стално га је мучила мисао кад би видео неког смркнутог човека: Питао се: — Како ли изгледа кад се смеје? — Желео је да га насмеје, и у томе је и успевао упорним настојањем. Постао је клоун. Уз свој занат бавио се музиком и акробацијом, што му данас много помаже, јер клоун који не зна да свира и да изводи разне акробације, није прави забављач. Онда је

кренуо у свет и почео да се бави глумом. Запажен је у Паризу и ускоро се нашао код мајстора пантомиме Марсела Марсоа где је, како он каже, „испекао занат“. Једно време је радио и у циркусу, али се убрзо вратио позорници.

Димитри данас живи у својој домовини Швајцарској. Станује са женом и троје деце. У студију који је направио од штале он вежба редовно 5 часова дневно. Димитри у ствари има 5 занимања, он је: клоун, пантомимичар, музичар, акробата и певач. Та страност захтева озбиљан и упоран рад, он никада не излази са новом тачком пред публику док је не увежбава месецима.

У уметничким круговима у Димитрију виде достојног наследника великог Грока, који је такође био Швајцарац.

ДИМИТРИ У СТУДИЈУ

ХУМОР

У слици и речи

ХУМОР

— КОЛИКО ПУТА ЋУ ТИ ЈОШ КАЗАТИ ДА ЛОВРОВ ЛИСТ МОРАШ КУПОВАТИ У ВАКАЛНИЦИ!

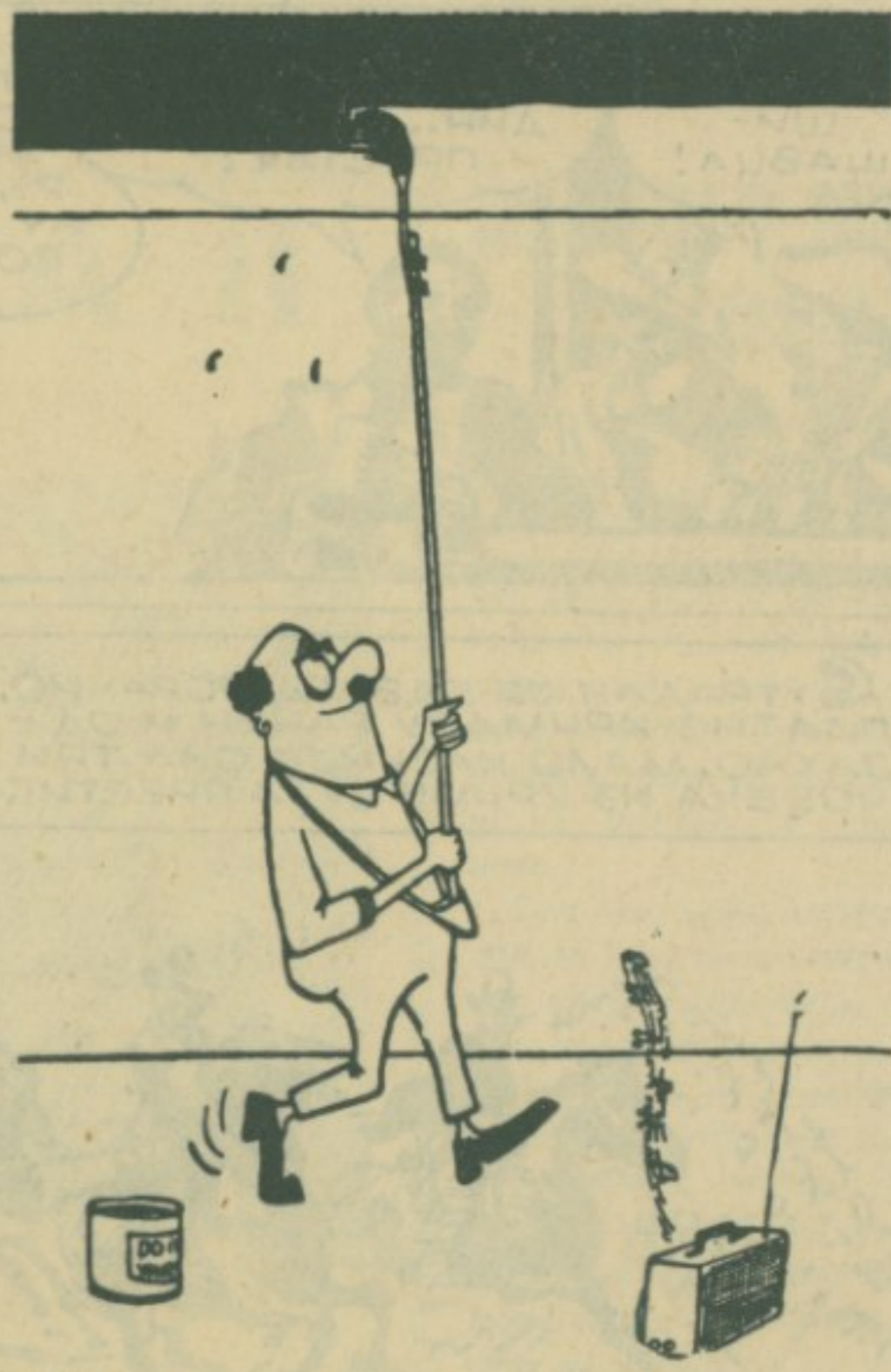
ОПТИМИЗАМ

— ПАЗИ КАД ДОНОСИШ ТОРТУ!

— ЗАМИСЛИ, МАМА, ПАДА САМ И ТО ВАШ УСТИМА НА ТОРТУ!

БАРЈАКТАР КРЕЧИ СВОЈ СТАН

ДЕЦА ИЗ НОВЕ ШУМЕ

ОВДЕ ЈЕ ВЕТАР НАЈБРЖИ

Иако опсерваторија на Маунт Вашингтону у Њу Хемширу, основана 1932. године лежи у односу на друге опсерваторије на доста малој надморској висини — 1918 метара, она је постала једна од најзначајнијих научних установа у погледу испитивања ветрова и температуре. Овде се, наиме, бележи највећа брзина ветра на свету — 371 километар на час. Иначе, годишњи просек износи око 59 км/х. Људима који овде раде најтеже пада хук ветра који с времена на време прелизи у прави урлик.

Када је време лепо с опсерваторије се пружа диван видик, али кад се време погорша престаје да ради и жичара која води на врх, те људи са опсерваторије који се мењају сваких 20 дана, долазе горе возилима која имају преко точкова гусенице. Чак се и она тешко пробијају кроз малете ветра. Оно мало корака које метеоролог мора да учини ван зграде, право су мучење. Лице се мора заштитити од леденог ветра маском, очи специјалним наочарима, а ципеле су снабдевене оштрим, дугим клинцима који се забадају у ледену кору и тако спречавају да ветар не однесе пешака.

ЧАСОПИС НА МИКРОФИЛМУ

Један амерички медицински алманах од 980 страница појавиће се ускоро на свега десетак картица микрофилма великих сваки 10X15 сантиметара. Да ли то значи крај класичних библиотека?

ИЗВОЛИТЕ КРОЗ ДРВО

У канадским шумама често се може наићи на праве дивове међу дрвем. Тако је кроз ово огромно стабло — просечен пут. Отвор у дрвету је толики да се у њему у случају невремена може слободно и сигурно склонити двадесет људи.

ДИРЕР ПУТУЈЕ ПРЕКО АТЛАНТИКА

Од 400 сачуваних радова Албрехта Дирера (1471—1528), великог уметника пртежа 40 је одабрано за изложбу у Њујорку.

У цртању људских фигура Дирер је био највећи немачки уметник. Бразмо је рекао за њега да може у једној линији дати светлост и боју. Портрете је верно приказивао без улепшавања.

По повратку из Италије, где је боравио ради студија, он је, више него ико из његове епохе, урадио на преображају сликарства, унесећи светлост ренесансе у своја дела.

Он је први потписивао радове и стављао датум на своје гравире и слике. Тиме је

хтео да покаже да их сматра уметничким делима, а не илустрацијама. Његова дела су разноврсна: од предела и неидеализираних портрета до геометријске архитектуре. Али је најчувенија његова збирка од 20 слика „Апокалипсе“ које се сматрају као претеча реформације јер су начињене 20 година пре Лутера (1483—1546).

Одабрана збирка која се сад излаже у Њујорку процењена је на 600.000 нових долара и експертима није било лако да осигурају транспорт из Немачке и предузму све мере да се очувају слике на папиру, који је стар преко 400 година.

НОВ СИСТЕМ...

Бечки лекар трауматолог Пирингер примењује нов систем за лечење прелома костију удова. Уместо старог, добро познатог „гипса“ и шина он ставља сломљену ногу или руку у врећу од пластике, специјално начињену за те сврхе. Врећца се надува као гумени душек, и чврсто држи преломљени део.

ЧЕКИЊ ЗА МЕСЕЦ

Чекин на нашој слици има вишеструку примену а може да послужи и као пијук и као секира. Демонтиран, он може да стане у кутију за алат која се такође види на нашој слици.

И геолошки чекин и кутија за алат су израђени специјално за геологе који буду испитивали Месечево тло.

МУЗИКАЛНИ ПАЦОВИ

Немачким пацовима неупоредиво се више свиња песма „Говори ми о љубави“ коју пева Лисијен Боаје од шлагера Пета Буна „Спиди Гонзалес“ и марша „Стари другови“. До овог закључка дошао је после вишемесечних опита фармаколог Нишулиц из Хамбурга. Он је својим лабораторијским пацовима небројено пута поновио ова три музичка комада снимљена на магнетофонској траци. Нишулиц је научно животиње да саме искључе магнетофон и оне су то и чиниле када им се мелодија не би свидела. Нишулиц је бележио реакције пацова и на основу њих је закључио да им се од три мелодије највише свидела песма Лисијен Боаје јер су, када би она била на „програму“ веома ретко искључивали магнетофон. Остале две пацови су прекидали већ после првих тактова.

Кенгури укусни за јело

Стручњаци аустралијског института за проучавање животињских намирница недавно су објавили следећу вест: месо кенгура биљождера изванредно је за јело. По укусу слично је куваном говеђем месу. Интересантно је да се кенгури могу лако аклиматизовати и у оним земљама где животињ-

ских протеина има сувише мало. Ко зна можда ће кенгури помоћи да се реши nestaшица меса у свету?

НЕОБИЧНА КАШИКА

Једна творница алуминијумских производа из Питсбурга у Пенсилванији пустила је недавно у продају необичне алуминијумске кашике. Кад се оваква кашика стави у суд са топлом водом и њом неколико пута промеша, добија се следећи напиток: супа, какао, чај итд. У ствари, кашика је порозна а топла вода раствара прах који се налази у порима. На тај начин добија се за трнутак жељени напиток.

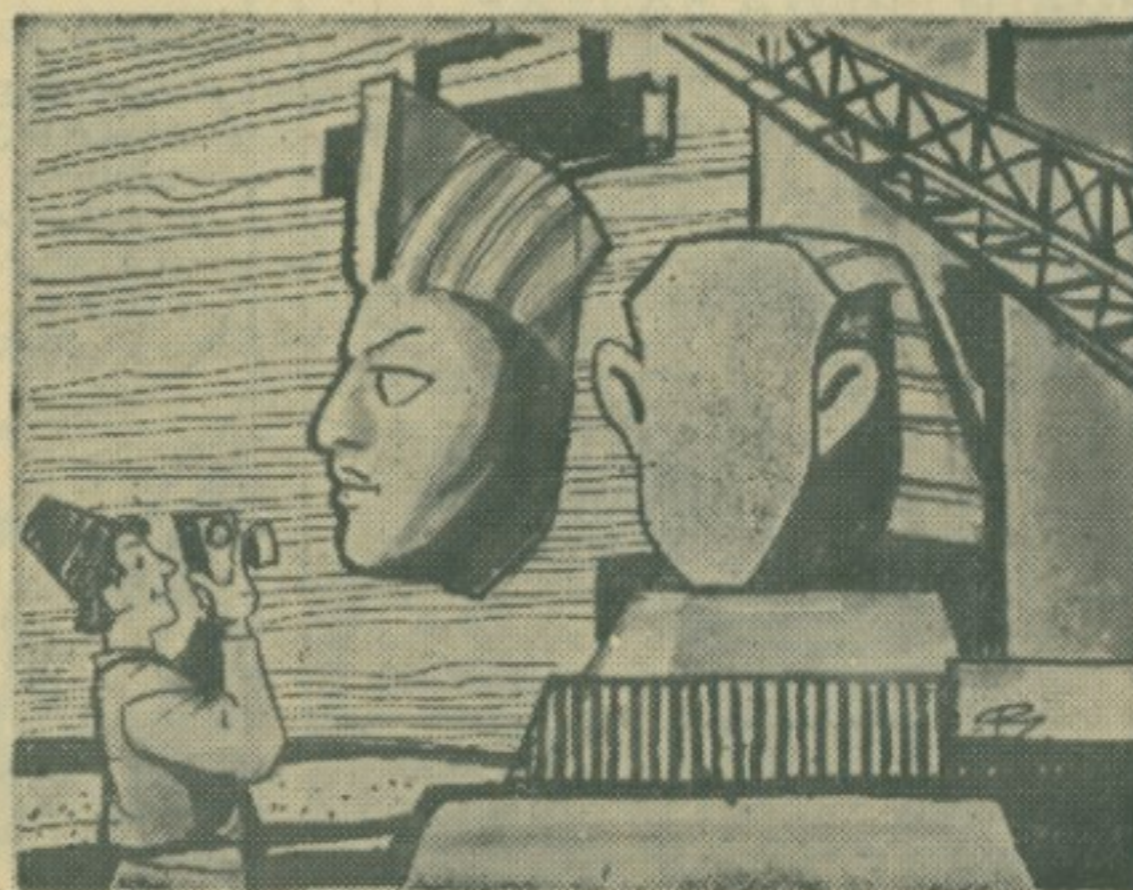
КОРИСТ ОД РАМЗЕСА II

Устава која се гради за циновску хидроцентралу на Нилу захтева још један велики посао: хиљадама година старе споменике египатске архитектуре, међу које и храм Абу Сибел, треба спасити од поплаве.

Храм Абу Сибел, споља украшен са четири велика кипа од којих је један кип Рамзеса II, биће пренесен на 1,70 метар виши плато. Преношење се врши у деловима, па је и кип Рамзеса II раздвојен. Тестером за резање камена најпре је од врата одвојена глава, а ова уздуж преполовљена, од темена до браде. Кад је храм захватио и једну половину главе и мало је померио створен је

утицај „да Рамзес II има клемпаве уши“.

Овако изобличен фараон нов лик „ухватио“ је камером 14-годишња Јусуф Камандер, који се готово свакодневно врзма на томе градилишту. Дечак је показао пуно пословног смисла. Једну фотографију послао је у Каиро неком издавачу сликовница, овај је одмах схватио да ће се овакве репродукције продавати као алва, нарочито туристима. Од сваке продаје слике Јусуфу ће припасти део. Дечак намерава да новац употреби за школовање на универзитету.

Најскупља говеда на свету

Једно од најчувенијих крда говеда на свету, чији је власник умро прошлог месеца, биће продато у енглеској покрајини Мидленд. Растурање овог крда, које су већ неки одгајивачи стоке назвали „продајом говеда столећа“, привући ће водеће одгајиваче „харифорд“ расе из целог света па се очекују и рекордне цене.

Само један бик из овог крда продат је за пола милиона нових динара. Приликом последњих продаја у циљу смањења 1961. године 48 грла било је продато просечно по цени од 45.000 нових динара. На тој продаји је највећу цену од 200.000 нових динара имала једна крава што је рекордна цена за харифорд расу.

ЧЕХОВ У ОПАТИЈИ

У једном писму свом пријатељу Суворину августа месеца 1892. године велики руски књижевник Антон Павлович Чехов овако пише: „У оно време кад сте ме ви позивали час у Беч, час у Опатију, већ сам био срески лекар серпуковскога земства, хватао сам за реп колери и пуном паром организовао нову здравствену станицу...“

Те године у Русији је лето било дивно, суво и топло; летина је одлично понела, али се појавила колера и Чехов — лекар потпуно се предао њеном сузбијању и преданом лечењу оболелих. „Начин лечења од колере захтева од лекара пре свега — спорост, тј. свакоме болеснику треба посветити 5 до 10 часова дневно а каткада и више... Док се ја бавим једним болесником моћи ће да оbole и умру десеторица. На 25 села једини сам ја, ако се не рачуна и болничар...“

Пријатељи позивају Чехова да мисли и на себе, да лечи своју болест, и да дође у Опатију где ће моћи да се одмори и да се на морском ваздуху лечи. У то време Опатија је већ била проглашена лечилиштем, нарочито за болести органа дисања и срчане мане, а од њих је боловао и Чехов.

У Опатији је било саграђено мноштво вила и великих хотела, међу њима и „Кварнер“. Као ново летовалиште, проглашено због своје климе нарочито погодне за зимски боравак, Опатија је убрзо постала монденски центар аустроугарске аристократије и крупне буржоазије. И Аустрија је хтела да има своју „ривијеру“ и на супрот оне италијанске и

француске. Одлична пропаганда је у малу Опатију привлачила и странце, који су тражили опоравак и смирење.

Тако су и Чехова његови пријатељи позивали да дође у Опатију на одмор и лечење. Али Антона Павловича је требало дуго наговарати да напусти Русију, своје село Мелихово, и да се упуту у неку далеку и непознату Опатију, премада је о том месташцу толико лепога чуо. Осим тога, Чехов и није много волео западну Европу. На својим путовањима по њој није налазио задовољства, штавише, био је испуњен горчином. У једном писму из Монака он каже: „У ваздуху виси нешто што врећа ваше поштење, загађује природу, шум мора, ме сечину.“ Или даље: „Руско је лето лепше од свега. А узгред речено, и не иде ми се у иностранство“ — пише Чехов једном свом пријатељу који га позива да „једном изиђе из Русије“. „Русија је необично лепа и привлачна земља, каже Чехов, нарочито за оне који су се у њој родили и у њој провели детињство.“

У писмима пријатељима који га наговарају да свога здравља ради у Европи потражи лека, он одговара: „Одавде изда лека (то јест из руског села) — људи изгледају добри и то је природно, јер одлазећи у село ми се не скривамо од људи већ од свог самољубља, које је у граду често неправедно и делује преко мере. Кад гледам ово руско пролеће, страшно жажелом да на овом свету буде рај...“

Међутим, Чехов је ипак на толике наговоре и саветовања

својих пријатеља септембра 1894. године отпутовао у Опатију. Чак је и својој породици оставио као сталну адресу ону у Опатији, али се у њој није дуго задржао, свега неколико дана. Својим рођацима и пријатељима у Русији послао је неколико дописница из Опатије, која се тада службено звала — Абација. Чехов је нишао за сунцем, сувим ваздухом и широким просторима... „Отпутовао сам у Опатију, у тај рај земаљски, али овде је киша... Опатија и Јадранско море су прекрасни...“ Дубоко онерасположен суморним и кишним јесењим данима после бурног еквизиција на Кварнеру, Чехов пише једном свом пријатељу: „...Пада киша. У Опатији је досадно. Море је овде горе него у Јалти, хотели се гурају једни на друге и читава Опатија недавно је подигнута из ништавила...“ — „Био сам у Опатији на обали Јадранског мора и посматрао тамо добру кишу и досаду, и на Ријеци, у Трсту, одакле полазе огромни пароброји у све крајеве света...“

Чехов је био болестан, суморан, нерасположен. Монденско друштво на које је наишао у Опатији није могло да га орасположи јер је био сасвим друкчије природе. Овај град у који се разочарао пред стављао је за њега стедиште блазираних аристократа и богатих људи, засињених животом и болесним од њега, а он је пошао у потрагу за телесним и душевним опоравком. Инспирисан таквом Опатијом Антон Павлович Чехов је написао једну лепу новелу која носи наслов „Аријадна“. Сво-

је расположење из Опатије, где га је затекло кишно време и друштво које је и у Русији увек избегавао, он је пренео у новелу. Опатија, као место на тада тек створеној „аустријској ривијери“ — није приказана у лепом светлу.

„...Више сам пута и увек с великим задовољством читао о томе земаљском рају — прича Лубков, јунак ове Чеховљеве новеле. — Ту је тих залив, по коме плове пароброди и чамци с разнобојним једрима: одатле се види Ријека и далеки отоци покривени љуби частом маглом, и то би било сликовито да нису поглед на залив заградиле хотели и њихове депандансе... којима су грамзљиве хифте затвориле сву ту зелену обалу, тако да

од раја ништа не видите осим прозора, тераса и веранда.“ Поред тога, ту је неколико паркова, стаза уз море, али куда се год крене — исти уморни типови, животом засињени барони, грофови, банкарни, жене промашеног или врло сумњивог живота. Тешка пауква мрежа, која све заплиће, бивши лакеји који су поткрадали своје господаре а сад су постали власници хотела — као да су ту главне личности.

Међутим, поред овакве публике, која воља на трулеж, Опатију и њену околину поседује један нови слој људи. — И колико су ти млади људи, ти нови туристи, који немају новца да живе у хотелима, срећнији од оних које услужују лакеји; од оних који и поред све прекрасне опатијске природе једва могу да се од-

луче на кратке шетње по раскошним парковима. Ти нови туристи станују било где уживају у посматрању мора с планинских висина, леже на зеленој трави и ходају пешнице да виде изблиза шуме и села; проучавају обичаје земље, слушају њене песме...“

То говори Лубков, личност из Чеховљеве новеле „Аријадна“ али то је, у ствари, Чеховљеве мишљење и оно се сасвим поклапа с оним кратким наводима из његових дописница: „Опатија и Јадранско море су прекрасни“, без обзира што су га суморни кишни дани, и њему туђе, на овај „земаљски рај“ накалењено извитоперено друштво већ после неколико дана присилили да је напусти.

Докони људи у Опатији нису тражили ни лека својим болестима, ни одмора од бучног градског живота. Они су у њој покушавали да нађу нова изузетна узбуђења, да би бар неку промену унели у свој живот. Тај накинђурени свет доконо и досадно се вукао по хотелима, парковима, по стазама уз морску обалу, раскошан, али неизмерно бескористан, и у суштини жада.

— Код куће, у селу, стидео сам се пред селацима — прича Рус Лубков — када сам радним даном нишао с друштвом на излет или ловио рибу — а овде (у Опатији) стидео сам се пред лакејима, кочијашима и радницима које сам сусретао, јер ми се чинило да ме гледају и мисле: „Зашто ти ништа не радиш?“ И ту срамоту осећао сам од јутра до мрака, сваки дан.“

Чехов је волео једноставност, а у Опатији је наишао на раскош и кићеност. Он је волео просторност, а ту је наишао на тесне улице између хотела; волео је природу, а у Опатији му се учинило да је грубо мењана и упрљана. Али и поред свега тога он је кроз једну од главних личности своје приповетке „Аријадна“ наговестио нове људе из „словенских крајева који се истински и људски приближавају и лепоти своје земље и свом народу.“

ДЕЈВИ КРОКЕТ И БЕЛИ ИНДИЈАНАЦ

ЗАИСТА, НИЈЕ ПРОТЕКЛО МНОГО ВРЕМЕНА И ИНДИЈАНЦИ СУ СЕ ВРАТИЛИ. АЛИ, КАДА СЕ ДЕЈВИ КРОКЕТ САКРИЈЕ, НИКО ГА НЕ МОЖЕ НАЋИ.

ТЕ НОЋИ, У ЛОГОРУ БЕЗ ВАТРЕ, ДЕЈВИ ЈЕ ЧУО НЕЗНАНЦЕВУ ПРИЧУ. ИМЕ МУ ЈЕ БИЛО ГАС ФРАНКЛИН. БИО ЈЕ ТРГОВАЦ И УЗ ТО ЈЕ ПРАТИО ЈЕДАН, КАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО, ТРАГ БЕЗ КРАЈА...

ДЕЈВИ КРОКЕТ ЈЕ ПРЕЈУТАО ТРГОВЦУ СВОЈЕ МИШЉЕЊЕ: ДА ПОСЛЕ СЕДАМ ГОДИНА ЖИВОТА МЕЂУ ИНДИЈАНЦИМА НИКО НЕ МОЖЕ ИМАТИ НИШТА ЗАЈЕДНИЧКО СА СВОЈИМ ОЦЕМ...

ПРЕД ЗОРУ ДЕЈВИ ЈЕ ПОДИГАО ТРГОВЦА НА КОЊА. СТАРИ ФРАНКЛИН НИЈЕ ПРЕСТАЈАО ДА ПРИЧА О СИНУ...

Милијарде отишле у дим

Године 1965. Французи су попушили 51 милијарду 750 милиона цигарета, 797 милиона цигара, више од 1000 тона дувана за луле што све заједно износи у новцу око 5 милијарди француских франака.

Највећа печурка

За највећу печурку у 1965. години сматра се једна врста јестиве печурке чији обим износи 1,30 метра. Тешка је 3100 грама. Ова гљива нађена је у подножју једног кестена у Кореји, у Француској.

Сашиурн долази у помоћ

ЦРТА И ПИШЕ Ђ. ЛОБАЧЕВ.

Код генералног директора "HYDRO-ELECTRIC" J. S. S. окупили су се директори и шефови одељења.

Господе, изградња ове хидро-централе није само финансијско питање, ми морамо да учврстимо наш утицај у овој младој држави... Неке одлучне кораке смо већ предузели...

Неко је тихо закуцало на врата. Ушао је секретар...

Радиограм, сер. стигао је ко пуковника Маклинџа.

1.	13.	2.	7.	20.	10.	26.
16.	10.	М.	7.	21.	22.	10.
4.	1.	18.	28.	7.	12.	1.
15.	24.	19.	24.	22.	21.	22.
3.	1.	22.	1.	13.	1.	21.
16.	1.	5.	24.	8.	10.	16.
1.	10.	21.	22.	1.	19.	13.
24.	21.	5.	3.	1.	9.	1.
19.	7.	22.	1.	19.	7.	22.
				19.	7.	20.
						10.
						23.

Ђедре-јак је покупио бродо-ломнике.

Дакле, газда, договорили смо се: ништа не знате, никога нисте видели. Одавешкете нас у трани. Тамо ћете добити 500 долара. А сада, где вам је радио-станица?

Ускоро се на столу генералног директора појавио други радиограм. Он се завршавао следећим речима:

Ч Е М О Љ Е Р Е Е П
 К А Д А Н А Д Б Р Е
 К О Ш Е Р Е Т А И К
 Н А Г П Д С В Н А У
 Т Р И К А Т Б А С Т
 А Н У Д Р Е Д А И Г
 Н Е О К 5 , Ф О О Р
 М О О 1 0 0 Н Х С Т

У исто време, мала експедиција браќала се кроз Афричку џунглу...

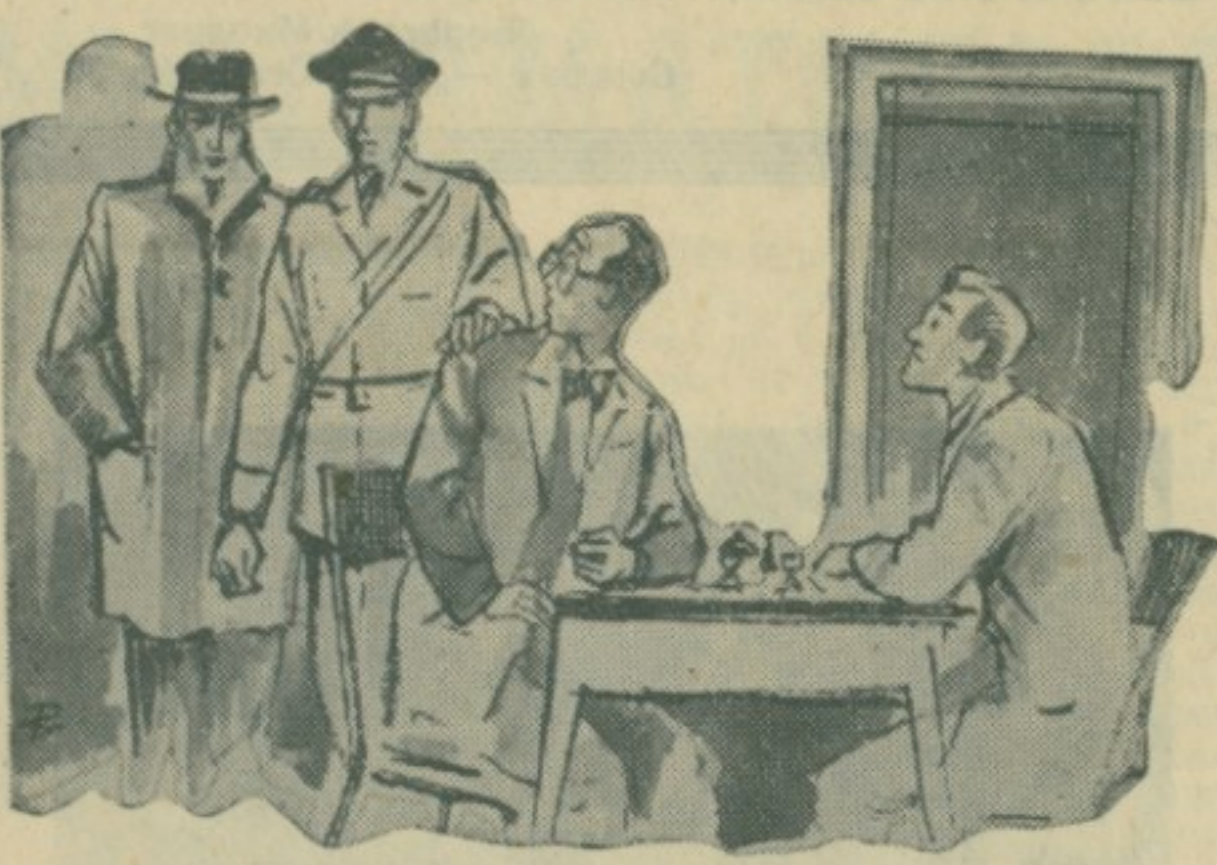
Па, друже манику, можемо рећи да је госдо завршен!

Да, стеве! И ја сам убеђен да ће наш пројекат бити најбољи!

Рађали машинке надјацили су гласове птица, мајмунa, зрицаваца...

ЗНАК РАСПОЗНАВАЊА

Америчка полиција је на врло лак начин решила један случај. Благајнику, који је извршио велику проневеру изгубио се сваки траг. Полиција је располагала податком да се ра...

ЕВЕОВА ПРИПРЕМА

За први првенствени меч с Аљехином 1935. године припреме Евеа одвијале су се на три фронта. Он се спремао у практичној игри, изучавао теорију и вишеструко се бавио спортом. Знајући од какве је важности да се издржи пет часова игре у напорној борби за наслов првака света, Еве је научио да плива и боксије, често је играо тенис, а по утврђеном редоследу изводио је гимнастичке вежбе. Сваког јутра, па и за време сурове зиме, туширање хладном водом означавало је почетак дана. Да би систематски проучио сва достигнућа у шаху добио је на послугу картотеку познатог бечког професора Бекера. Путовао је на турнире у Цирих, Лењинград и Хестингс и проверавао оно што је код куће узимао у обзир да игра на мечу с Аљехином. После ових, вишемесечних припрема, Еве је 3. октобра 1935. године кренуо у поход на највишу шаховску титулу.

АВИОН-СОКО

Новозеландска влада пустила је у саобраћај пре извесног времена нови модел авиона налик на сокола. У ствари, овакав тип авиона је и направљен да би са међународног аеродрома у Окланду растерао праве соколове, који су досад већ више пута изазвали саобраћајне удесе.

ДИЈАМАНТИ НА МЕСЕЦУ

Полазећи од закључка многих стручњака по којима се Месечево тло обликовало у вулканским катаклизмама и под ударима метеоритских пљускова, совјетски аерогеолози Колзов и Кондратјев изнели су у часопису „Природа“ своје претпоставке о минералношћу саставу површинских и дубљих слојева Месечевог тла.

Постоје многи знаци који говоре у прилог мишљења да се под притиском и на температури која настаје приликом судара метеорита са Месечевим тлом могу образовати дијаманти. С обзиром да је Месец изложен сталном метеоритском бомбардовању може се очекивати да на њему постоје бројна налазишта дијаманата. Предност ових рудника дијаманата над земаљским је у томе што се они налазе на самој површини Месечевог тла.

Месечева кора мора бити богата и разним материјама вулканског порекла. У дубоким вулканским вртачама у којима не допиру сунчеви зраци морају постојати резерве сумпора. Опека начињена од 15 одсто сумпора и 85 одсто вулканског пепела, могла би послужити као одличан грађевински материјал, а порозне стене које се вероватно налазе испод танког слоја површинског Месечевог праха за изградњу база на овој планети.

КУГА нашег времена

Прошле године само у САД погинуло је у саобраћајним удесима 49.000 људи. Број заиста представља жалостан „рекорд“. Осим тога у несрећама је рањено 1.800.000 лица, од којих је већина обогалена за цео живот. И у другим земљама бројке су сличне. Данас у цивилизованом свету куга и колера не представљају проблем, али саобраћај узима много више жртава него што су односиле ове болести кад су својевремено харале светом и биле страх и трепет за човечанство.

ХЕМИНГВЕЈ У МИЧИГЕНУ

У мају ове године треба да изађе из штампе књига под насловом „Хемингвеј у Мичигену“. У њој су објављене три кратке приче — досад непознате — које је Хемингвеј написао као младић боравио у Мичигену. Књигу је приредио за штампу један од уредника часописа „Вог“ уз сарадњу Хемингвејеве удовице.

ШАХИСТИ РЕКОРДЕРИ

Од овим именом познати су они велемајстори који са убедљивом предношћу у поенима освајају прво место на турниру. У прошлости нарочито се таквим резултатима истицао првак света Аљехин. На турниру на Бледу 1931. године борило се 14 шахиста који су међусобно играли по две партије. Победио је Аљехин са 20,5 поена и за читавих 5,5 поена оставио иза себе другопласираног Богољубова. Трећи је био Нимцовић који је освојио 14 поена. Даљи пласман је био: М. Видмар, И.

Кејдан, С. Флор и Г. Штолц — по 13,5 поена, С. Тартаковер — 13, Б. Костић и Р. Шпилман — по 12,5, Г. Мароци — 12, Е. Коле — 10,3, Ј. Асталос — 9,5 и В. Пирц — 8,5 поена.

Слично победу однео је Емануел Ласкер на Међународном турниру у Лондону 1899. године. Освојио је 23,5 поена од 28 могућих и иза себе далеко оставио најближе конкуренте. Од другог до четвртог места поделили су Г. Мароци, Г. Пилсбери и Д. Јановски — који су имали само по 19 поена. На Међународном турниру у Петербургу 1909. године Емануел Ласкер и Акиба Рубинштајн поделили су прво место са по 14,5 поена из 19. Трећи и четврто место поделили су О. Дурас и Р. Шпилман са по 11 поена. Сан-Ремо 1930. године значајно је за Аљехина тријумф. Освојио је прво место са 13 победа и само два ремија. Другопласирани А. Нимцовић имао је 10,5 поена. И Михаил Бот-

виник се уписао у листу шаховских рекордера. Његова победа на меч-турниру за првенство света 1948. године била је врло убедљива. Освојио је 14 поена, што је за 3 поена било више од другопласираног В. Смеслова.

На савременим турнирима све је мање рекордера ове врсте. Велики развитак шаховске теорије и технике утиче на све већи број реми резултата. Томе нарочито доприноси шахисти који своју игру прилагођавају сигурним путевима, па имамо појаву рекордера, али у реми партијама

Црни лабуд

ДОШЉАК ИЗ АУСТРАЛИЈЕ

Сви европски лабудови су бели — толико бели да је поређење „бео као лабуд“ постало узречица. Зато су холандски морнари, који су се 1697. нашли у Аустралији и кренули уз Реку лабуда, били запањени кад су угледали како реком достојанствено плове црни лабудови. То им је изгледало тако чудно, као да је пао црни снег. Лабудови су били потпуно црни; само су на крилима имали неколико белих пера. Морнари су се одмах дали у лов на необичне лабудове и успели да ухвате четири. Донели су их на свој брод и повели са собом. Вест о црним лабудовима брзо се проширила и многе земље Европе су се заинтересовале за ову ретку птицу. Прво је Енглеска успела да је набави а за њом и друге земље. Тако је црни лабуд постао права птица која се из далеке Аустралије преселила у Европу. Данас у готово свим зоолошким вртovima света можемо посматрати црне лабудове који гордо плове по површини малих језера.

У самој Аустралији, домовини црног лабуда ова птица је готово изумрла — пошто је немилосрдно ловљена да би била продата у друге земље и друге континенте. Данас је у Аустралији црни лабуд, назван још и „жалосни лабуд“, под заштитом државе како не би дошло до његовог потпуног истребљења.

За разлику од белих лабудова код којих само женка лежи на јајима, код црног се мужјак смењује са женком. Смена се обавља увек у исто време, тј. мужјак лежи пре подне на јајима, а женка поподне и ноћу. Занимљиво је да се лабуд, иако одавно исељен из Аустралије, још придржава та мошње климе, тј. деси се да зими жели да излеже јаја и упорно упркос хладноћи седи на јајима, која се често смрзну, а деси се да и сам лабуд угине од хладноће. Младунци у прво време нису црни него сиви, временом боја перја постаје све тамнија, док лабуд не постане потпуно црн.

ЦРНИ ЛАБУД ДОСТОЈАНСТВЕНО ПЛОВИ ЈЕЗЕРЦЕТОМ. ПЕРЕД ЊЕГА ЈЕ МАЛИ ЛАБУД, АЛИ СИВЕ БОЈЕ. ПОСТЕПЕНО И ЊЕГОВО ПЕРЈЕ ПОСТАЈЕ ЦРНО КАО У ЊЕГОВИХ РОДИТЕЉА

Твиста читалаца

Драги друже уреднице,
Желеле бисмо да се дописујемо са друговима и другарицама који слушају тзв. „електричарске“ саставе. Такође бисмо желеле да се повежемо са свим „електричарским“ саставима девојака.
У Београду постоје два таква састава: „Сањалице“ и „Зооксантеле“, а у Загребу један — „Шигеле“.
Мислимо да смо трећи састав девојака у Београду. Назив нашег састава је „Хијаде“ (према једном грчком миту седам звезда чија је појава наговештавала кишу). Тренутно сарађујемо са саставом „Немогућих 5“ (Београд), који нам помаже у музицирању.
Наша адреса је: В. И. С. „Хијаде“
Гордана Јојић, Београд,
Силвија Крањчевића 13
или
Вера Лемез, Београд,
Каменогорска 6

Пошто из писама ваших читалаца видим да многи од њих желе да се дописују с омладином Совјетског Савеза, то вам шаљем неколико адреса са молбом да их објавите.

СССР — БССР
гор. Гомељ — 12
З. гор. Болница К. Т. С.
Панковој Светлане
(14 година — жели да се дописује са дечаком истих година)

СССР — БССР
гор. Гомељ — 12
З. гор. Болница К. Т. С.
Бондарчук Владимиру
(15 година — са девојчицом истих година)

СССР — БССР
гор. Гомељ — 12
З. гор. Болница К. Т. С.
Филиповој Светлане
(14 година — са дечаком или девојчицом)

СССР — БССР
гор. Гомељ — 12
З. гор. Болница К. Т. С.
Пинчук Михаилу
(14 година — са девојчицом)
Унапред захваљујем
Гридин Александар
Београд — Нушићева 17

Радо бих се дописивала с читатељима и читатељкама вашег листа из Југославије и иностранства.
Имам 14 година и скупљам слике глумаца, салвете и разгледнице.
Поповски Мирјана
Кирил и Методи 38
Куманово — СРМ

Драги другови и другарице из Бора, кад завршим Машинску техничку школу, а сада идем у трећи разред, добићу у ваш лепи град. Желео бих пре тога да се упознам са њим и са вама. Зато ми пишите што пре.
Ђорђевић Миодраг
Београд — Баја Секулића 39

WALT DISNEY ДАМБО

ОСТАЛИ СЛОНОВИ ПОДСМЕВАЛИ СУ СЕ БЕБИ СЛОНИЦЕ ДУМБО...

ОХ! ПА ТО ЈЕ ПРЕВИШЕ! НАКАЗА!

ПОГЛЕДАЈ САМО!

СЕБИ СУРЛУ! НЕ ДИРАЈ МИ ДЕТЕ!

ИМАО ТИ БЕЛИКЕ ИЛИ МАЛЕ УШИ, ДАМБО... ЗА ТЕ МНОГО ВОЛИМ!

ЦИРКУСКИ ВОЗ СЕ ЗАУСТАВИО У ГРАДИЊУ ГДЕ ЋЕ БИТИ ОДРЖАНА ПРВА ПРЕСТАВА У НОВОЈ СЕЗОНИ...

ШАТРЕ СУ ЗА ТИЛИ ЧАС ПОДИГНУТЕ. ДАМБО ЈЕ ПОМАГАО МАЈЦИ...

ТАДА ЈЕ ПОЧЕЛА БЕЛИКА ПАРАДА...

НА КРАЈУ СУ КОРАЧАЛИ СЛОНОВИ...

ДАМБО ЈЕ БИО ТОЛИКО УЗБУЂЕН ДА СЕ САПЛЕО О СОПСТВЕНО УВО...

ПОГЛЕДАЈ МУ УШИ! ХА ХА ХА ХО ХО ХО!

НАСТАВИЋЕ СЕ

АУТО НА РАСКЛАПАЊЕ

Највећи проблем за власнике кола, као и за механичаре често представља управо то како прићи неком делу кола када се поквари. Тако, на пример, ако се нешто поквари са доње стране, возач мора да легне под ауто да би отклонио квар. Због тога је америчка фирма „Шевролет“ израдила кола код којих се простим притиском на дугме подигне поклопац или читав део аутомобила тако да се сваком делу мотора или шасије може лако прићи. Кола су се показала веома практична, али не зна се тачно када ће и да ли ће доћи до њихове масовне производње.

СКУПА КУТИЈА

Један амерички милионер платио је сто хиљада долара малу дрвену кутију за коју се претпоставља да је припадала француском краљу Лују XV. Краљ је у тој кутији држао бурмут. Исто тако богати Американец је купио за 40.000 долара један мали сточић који је такође припадао истом краљу. — Сточић у ствари заједно са кутијом за бурмут представља комплет јер је толико мали да само она може да стане на њега.

Ову причу написала је Цана Веб, млада аустралијска списатељка, која у својим приповеткама сликовито описује и људе и живот овог далеког континента

ЈЕДАН ПАС ДВА ГОСПОДАРА

Сунце се спремао на починак, а дуготрајни марш кроз усамљену шуму уморио ме је. Међутим, од места Бандун, циља мог пута ни трага ни гласа. Последњи човек кога сам срео рекао ми је да идем још 3, а отада сам превалио већ 4 миље.

Није било изгледа да ћу стићи на време у неку крчму на вечеру, а глад ме је мучила. Таман сам разговарао сам са собом, да ли ћу ове ноћи доћи до вечере и места за спавање, кад изненада опасних испред себе дим који се дизао изнад мале ватре. Кад сам се приближио угледао сам не једну, него две логорске ватре, удаљене једну од друге око 20 метара.

Један пас залаја и учини ми се најпаметније да се јавим зато повиках: „Хало, хало“. Стао сам и гледао низ малу падину. Из полумрака око прве ватре зачу се одговор:

— Хало, младићу!
Као ехо јави се од друге ватре дубок глас:

— Хало, младићу!
Са краја пута посматрао сам прву ватру. Један стари човек, на којем су ветар и невреме уклесали своје трагове, са лицем боје махагонија, имао је на глави стари филцијан шешир испод којег је вирила густа бела коса. На

ватру је ставио решетку од жиче на којој је пекао јагњења ребарца. Мирис печења који је допирао до мене претворио је моју глад у праве мукe.

— Колико још има до градина? — упиташ.

Стари је размишљао:
— Бандуна? Отприлике још 3 миље.

Моје срце престаде да куца:

— Још 3 миље! Како је то могуће? Пре 4 миље рекао ми је један фармер да идем још 3, а ја сам превалио већ 4 миље.

— Ако желиш у Бандун, младићу, овим путем има још 2 и по миље — зачу се глас из близине друге ватре. Ја се окретох и бацих поглед на прилику која је била обавијена димом.

— Немој да га слушаш — рече први човек пун презира — не зна шта говори.

Онда додаде гласније како би онај други могао да га чује:

— Три миље младићу, ни мање ни више.

Као шапат неке утваре дође глас са друге ватре:

— Две и по.

Колико било да било, ја више нисам могао даље.

— Моје ноге не могу даље, за данас ми је доста, — рекох ја; а поглед ми је шетао од једног до другог човека.

Стари човек код прве ватре окретао је ребарца, а пас који је лежао поред њега облизивао је њушку.

— Боље да останеш овде преко ноћи, дођи да пробаш ребарца!

Пре но што сам могао одговорити допре до мене онај други глас:

— Имам у лонцу куваног меса, па ако хоћеш...

Било ми је јасно да ова два човека нису у добрим односима. Нисам желео да уредим ни једног ни другог те повиках у правцу другог логара:

— Овај брат овде позвао ме на ребарца... хоћеш ли уз то да ми даш шољу чаја?

— Како желиш.

Сишао сам низ падину према првој ватри. Ребарца су ми одлично пријала. Док смо јели старац ми је причао којешта као да смо потпуно сами и као да неколико корака даље није његов познаник. Пас је у међувремену стално шетао од једне ватре до друге. Ту је гладао кост, а тамо је добио залогај куваног меса. Најзад кренух према другој ватри.

— Нема ничег бољег од мог чаја — поздрави ме човек. Био је висок, сувоњав, старац са косом боје песка, и истуреним јагодицама. Сишао је чај из обијеног старог чајника у удубљену плехану шољу. Мени је понудио шољу, а сам је пио из чајника. Разговорали смо као да је онај човек код друге ватре удаљен миљама.

Ноћ сам провео на лежишту од траве, које сам уредио на пола пута између две ватре. Занимало ме шта ће пас да ради. Гледао је час једну, час другу и најзад се одлучи: леже поред ватре човека са чајником. Вероватно је та ватра била топлија. Кад сам га поново угледао у свитање лежао је склупчан поред топлог пепела друге ватре, на којој су се синоћ пекала ребарца.

Изукао сам се испод ћебета. Седи старац је ложио ватру.

— Одох на поток да се умијем — рекох — а кад се вратим свратићу код тебе.

— Готов је чај, — рече ми стари човек кад сам навратио.

Док смо пили чај, јави се и онај други глас:

— Младићу, како волиш јаја: барена или пржена?

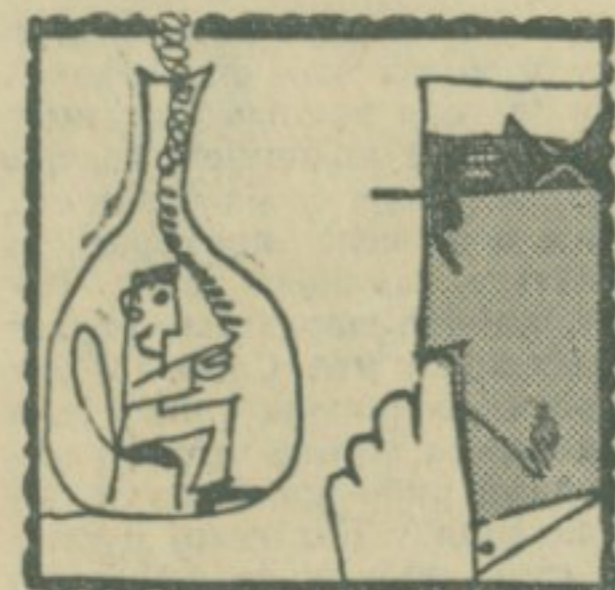
— Пржена, хвала — одговорих.

Пио сам врео чај и мислио о овој чудној двојници. Почех да их жалим. Није било сумње да су били усамљени и жељни друштва. Мене су примили као да су ме давно очекивали, а њих двојица очигледно нису хтели да имају везе један с другим. Нагох се напред и упиташ тихо:

— Зашто не можете бити пријатељи?

Старац обриса уста руком и рече:

МОЗАИК ЗА ФИЛАТЕЛИСТЕ И НУМИЗМАТИЧАРЕ

Сарадници једног америчког часописа одлучили су да провере колико је њиховим грађанима позната реч „Филателија“. Између осталих анке тирани су и једног свог колегу, сарадника једног великог чикашког листа. Одговорио им је да није филателиста јер не скупља — птичја јаја.

Један трговац шумском грађом на велико на исто питање одговорио је опширније: „Нисам толико изгубио памет да у овим годинама јурим с мрежом за — лептирима“.

На једном маскенбалу у Њу јорку један од гостију појавио се у необичном костиму: сако му је био излепљен маркама с ликом Франклина, прслук му се плавио од марака на којима је био представљен председник Грант, а панталоне су красиле љубичасте марке с портретима председника Џексона. Костим је на балу добио прву награду а затим га је откупила једна радња која се искључиво бавила продајом старих марака и поста вила у излог — као рекламу.

Убрзо после издавања плаве марке чија је вредност била 2,5 ана у Индији, која је тада још била под британским протекторатом, била је откривена велика завера. Како је касније откривено разлог незадовољства била је нова марка на којој је слон био нацртан тако да је више лично на свињу. Стављање лика те „нечисте“ животиње уредно је религиозна осећања становништва.

ШАХ НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Ускоро ће се на Московском универзитету као предмет појавити и шах. На курсевима, на којима ће се као главни професор појавити некадашњи шампион света Ботвиник, говориће се о историји шаха, његовој техници и стратегији.

НОВИ СПОРТ

Из хеликоптера право у море — то је нови спорт који треба овога лета да освоји плаже светских купалишта. За смели окол у воду пливач се служи падобраном.

— Не подносимо се више... сувише смо дуго били заједно. Идем један другоме на живце.

— Што се онда не разиђете... сваки својим путем?

Старац заврте главом:

— То је немогуће због пса.

Погледао сам пса, који је био неуспела мешавина фокстеријера и кокера те упиташ:

— Чији је?

Старац баци нежан поглед на пса.

— Припада обојници. Прошле године смо одлучили да сваки крене својим путем. Онај за коме пође пас, тај ће бити његов господар. Али ствар је пропала... Видиш пас је наш још откад је био штене. Ми смо га нашли на друму и повели са собом. Подigli смо га и много смо држали до њега.

— Изгледа да вас обојицу поштује.

— То смо тек сазнали кад смо хтели да се раздвојимо.

Кад смо се растали ја сам пошао према северу, а Бил према југу.

— С ким је пошао пас?

— Пошао је за мном и веруј да сам жалио Била. Али кад сам се попео на врх брда и окренуо, угледах пса који трчи као луд низ брдо према оном месту где смо се растали. Ја сам кренуо даље и право да ти кажем осећао сам се усамљен. Исте ноћи док сам лежао увијен у ћебад, лизну ме нешто. Ко је

то сад? Био је то наш пас! Уморно је дахтао. Дао сам му да једе и пије. Затим је легао и заспао као клада. Кад сам се изјутра пробудио... њега није било!

— Вратио се Билу? — упиташ ја.

— Да, тако је било. Знао сам да пас то трчање од једног до другог неће моћи издржати и зато кренух натраг. На месту нашег растака сретох Била који ми је ишао у сусрет. Поред њега био је пас, луд од среће што смо опет заједно. Морали смо на том месту остати два дана да би се пас могао одморити. Затим смо кренули на пут... трапери никад не мирују... кренули смо у истом правцу.

Јаја су била пржена и ја кретох према Биловој ватри. Доручковао сам с њим док је пас непрестано трчао од једног до другог. Тек што смо довршили доручак оба старца почеше да пакују свој пртљаг. Ја се опростих од сваког посебно и продужих пут.

— Имаш да идеш још око 3 миље — рече седи.

— Две и по — заврши Бил.

Попео сам се поново на цесту за Бандун. Окретох се и бацих поглед на моје ноћашње друштво. Бил је пребацио торбу на леђа, а чајник је носио у руци. Неколико корака иза њега ишао је његов стари друг. Пас је трчкарао тамо-амо повезујући ово чудно друштво.

Јебџино, али скујо

У Сједињеним Америчким Државама појавиле су се прве микрофилмоване новине. Назив: „Међународна ревија о законитости у медицини“. Знатно су јевтиније од новина у обичној штампи, само је изгода у томе што се не могу читати без пројекционог апарата.

Катедра за кување

Универзитет у француском граду Кану увео је катедру за куварску вештину. Ово је први универзитет на којем ће се одржавати предавања ове врсте. Засада се на овој факултет уписало 60 мушких и женских слушаца.

Дионисије и Филоксен

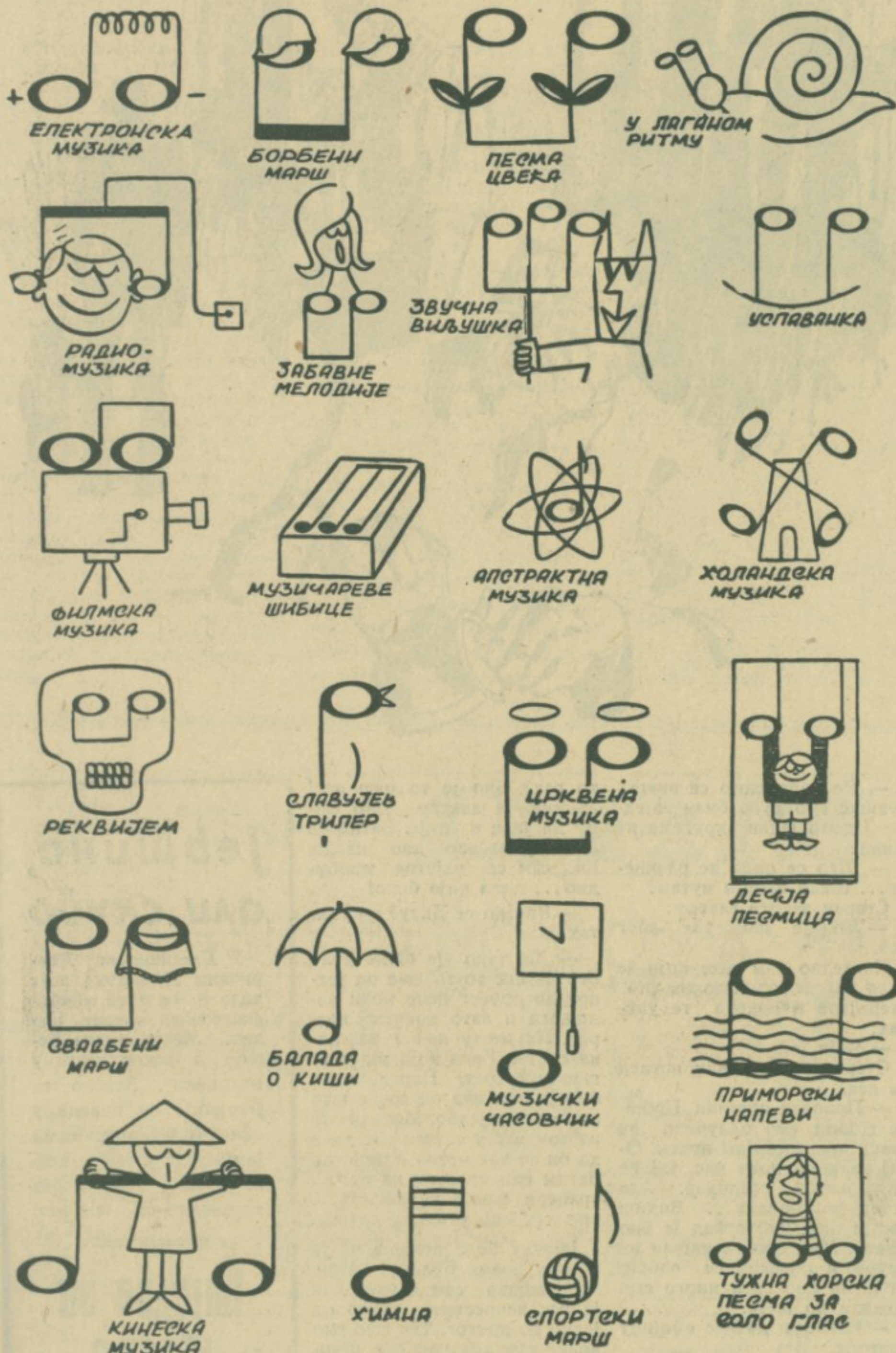
Дионисије, тиранин сиракуски, трудио се да пише песме; разметао се више због песама неголи због славних ратничких дела и подвига. Позвао је једног дана себи оне за које је чуо да су се прославили у песничкој уметности и њиховом суду препустио своје песме. Они су, да не би пали Дионисију у немилост, све што је он написао одобравали и хвалили. Међу њима био је и Филоксен, веома славни песник и мајстор дитирамских стихова. Једини он није умео ласкати, и кад је једном одслушао слабе песме што их је Дионисије прочитао, отворено је изјавио шта мисли о њима. Уверећен том слободом, Дионисије заповеди перјаницима да одведу његова кудилоца и да га баце у камени мајдан који је служио као тамница. Сутрадан су га пријатељи почели молити тражећи да опрости Филоксену и Дионисије га поново позове на гозбу. По обичају, читао је своје песме на изванредан начин; о неким стиховима, за које је мислио да су најбољи од свију, упита Филоксена за мишљење. Он није ништа одговорио на питање краљева већ је позвао његове перјанике и наредио им да га одведу натраг у камени мајдан. Ту слободу, која је дочекана смехом свих званица, Дионисије је мирно поднео.

После тога пријатељи опомену и замоде Филоксена да напослетку одустане од тако отворене слободе исказивања мисли, и он им обећа да ће се касније потрудити да говори истину, али да ипак сачува Дионисијеву добру вољу. И заиста није слагао. Кад је затим тиранин прочитао неке стихове који су исказивали тужна осећања, и запитао га какви му се чине, Филоксен је одговорио: „Жалосни“. Овом двосмисленошћу речи доказао је да је одржао обећање дато пријатељима. Јер, Дионисије је тако схватио као да је Филоксен одговорио да његови стихови изазивају жалосно расположење и да их је зато похвалио; а други су тумачили тако као да је рекао да су ови стихови жалосни, тј. врло рђави.

ВАРИЈАЦИЈЕ НА ЈЕДНУ ТЕМУ

КОЛУМБИКА БОЛЕСНИКА

Археолози, историчари и историчари уметности често су имали прилике да запазе да неке старе скулптуре, фигуре људи на пећинским цртежима или барелефима имају извесне физичке недостатке које као да је древни уметник намерно истакао.

На пример, на њима се може видети да је уметник нацртао или извајао човека-левака, неку особу без руке или ноге јасно указујући на њихове физичке недостатке.

Недавно је при њујоршком медицинском факултету отворена „археолошка клиника“ за коју је „болеснике“ сакупио професор Вајсман. Он је то учинио у жељи да утврди с којим су се болестима морали „борити“ видари старих Маја, Ацтека и Инка из времена пре доласка Колумба у Нови свет. Ти „болесници“ — мале глинене фигуре нађене приликом археолошких ископавања у старим гробницама и насељима — стари су хиљаду и више година. Према мишљењу археолога, те глинене фигуре стављене су у гробове као... лекарску уверење о узроку смрти.

Ево неколико дијагноза које су поставили древни лекари и које је потврдио доктор Вајсман.

... Узнемирана мати љуља у наручју тешко болесног сина. Дете има температуру што се види по његовим полуотвореним устима. То наводи на ми сао да дете има назеб или не ко запаљење.

... Тамна мрља на лицу старе перуанске статуе, нос и уши напола уништени болеш-

ћу. Јасно је да је у питању болест или нека слична тропска болест.

... Ево и женске фигурине са згрченим ногама. Вајсман тврди да је жена у чијем је гробу статуета нађена морала боловати од размекшавања костију изазваног недостатком калцијума.

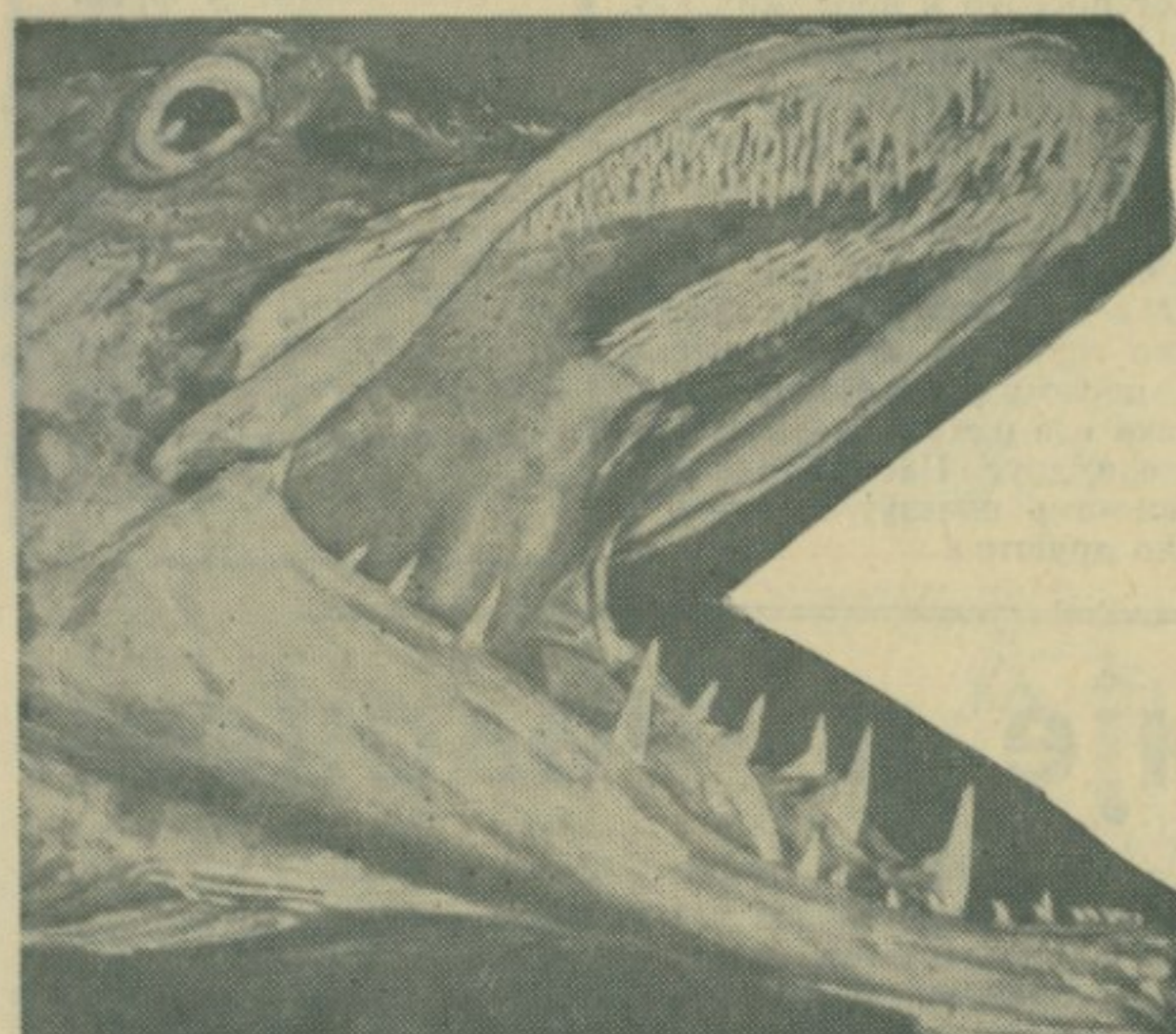
... И најзад још три мушке фигурине. Човек изнурен болешћу, тело му је покривено многим оточима. Трбух и лева рука отечени. Вероватна дијагноза — рак. Лице друге фигуре изобличено је од бола. Човек трља руком раме које га боли: лева му је рука сломљена и стављена у дашнице. То је, очигледно, жртва несрећног случаја. Ево и фигуре дечака израђене у облику урне. Његова кичма је страховито извијена и штрчи напоље. Урбена деформација кичме — сматра професор Вајсман.

Необична збирка глинених фигура помаже научницима не

само да утврде „старост“ појединих болести и њихову распрострањеност у претколумбовско време, већ и да прате историју развика медицине код древних индијанских народа Америке.

МИЛО ЗА ДРАГО

У Филаделфији је због узајамног „психичког мучења“ разведен брак између супружника Вудхауза. При заједничкој возњи аутомобилом жена је стално замерала мужу да невешто вози. Он јој није остајао дужан: кад год би села за шиваћу машину, он би приклањао своју столицу сасвим близу њене и опомињао је: „Пази! Не ваља ти поруб. Заокружи угао. Немој тако брзо, чувај прсте...“

Ни о једној риби не постоје толике приче и бајке као о штукама. По њима штука је прави крокодил, „ајкула слатких вода“, страх и трепет за све живо у води, риба која празни рибњаке, достиже фантастичну величину, доживљава невероватну старост итд. Због таквих прича штука је постала озлоглашена риба. Погледајмо шта је у светлости данашње науке од тога тачно, шта вероватно, а шта плод маште рибара и риболоваца.

Штука дуга шест метара

Много занимљивих прича али и веродостојних података износи о штукама у великим северним руским рекама и језерима ихтиолог светског гласа Л. П. Сабанејев. Године 1885., прича он, лађари који су вукли лађу зачули су

иза бране на реци Њувчим велику „галаму“ и плусак воде. Када су дотрчали тамо, имали су шта да виде: угледали су главу огромне штуке, која је зубима зграбила попреко другу штуку, већу од два метра. Борба је трајала још неколико минута, а онда је ухваћена штука малаксала и победница се са њом спустила на дно. Тачније податке даје Сабанејев о другој великој штуци, коју је један калуђер уловио у реци Вичегди, на варалицу коју је вукао за чамцем. Та штука је била тешка преко 80 килограма, а видео ју је научник Арсењев. Крајем прошлога века, опет, кад су чишћена Царицинска језера крај Москве, у једном од њих ухваћена је убојена штука дуга преко два метра и тешка 64 килограма. Треба напоменути да ни данас у северним руским рекама и је-

зерима, нарочито у Оњешком језеру, нису ретке штуке од преко 30 килограма.

Најпознатија је ипак легенда о такозваној „хајлбронској штуци“, која је живела стотинама година и ушла у све природописе и енциклопедије. По тој причи 1497. године уловљена је у језеру код древног града Хајлброн у Немачкој огромна штука са металним прстеном на коме је на грчком језику писало: „Ја сам прва риба коју је у ово језеро пустио својеручно цар римски Фридрих II, господар земаљског круга, 1230. године по рођењу нашег Спаситеља“.

Судећи по натпису, штука је живела пуних 267 година. Била је, наводно, дуга 19 стопа (готово шест метара!) а тешка 175 килограма. Скелет ове огромне рибе био је дуго чуван и изложен у цркви у Манхајму све док се није нашао човек који се нешто разумео у анатомску грађу животиња. Он је доказао да је костур ове штуке вештачки продужен костима других риба њеног рода. После тога костур је нестао из цркве, али прича се још дуго одржала.

„Туристичке штуке“

И британска острва су под ручје великих штуки, и, наравно, прича о њима. Тако су, кажу, два „центлмена“ једно вече шетала поред реке Шенон, која је на гласу са својих штука. Наједном они угледаше пред собом огромну штуку, која се залетела за једном рибом и тако нашла на суво. Центлмени дохватили весла која су им се нашла при руци и не баш центлменски дотукоше штуку. Затим су је везали о весло и на равнима тријумфално понели

ПОПУЛАРНА ИХТИОЛОГИЈА И ЗАНИМЉИВОСТИ ПРИЧЕ И БАЈКЕ

у град где су изазвали праву сензацију.

Друга енглеска рекордна штука уловљена је, по причању, на кашуку за обување обуће, коју су двојица риболоваца употребили као варалицу. Пуна два часа они су се борили с овом штуком док су успели да је савладају и извуку из воде. Зна се и њена тежина: била је тешка 45 килограма.

У Шкотској и Ирској готово свако језеро има своју „огромну“ штуку о којој се причају праве бајке. Али, узимајући у обзир пословни дух Шкотланда и машту Ираца, изгледа да се ту ради о „туристичким штукама“ тј. да су приче о големим рибама измишљене, да би се привукао што већи број странаца-туриста. И они стварно долазе у великом броју у ове земље да лове рибу. Из истог разлога због чега је, можда, измишљена и прича о „препотомском чудовишту“ које се с времена на време појављује у језеру Лох.

Боље статистике и тачније ваге показују, међутим, да су данас штуке од преко 20 килограма ретке. Међутим, за грабљивицу као што је штука и то је потпуно довољно.

Опасна „полиција“

Довољно је погледати главу штуке па да се погоди њена худ. Она је велика, плоската, с очима змијска погледа. Кости главе нису срасле

тако да штука може невероватно да разјапи вилице, праве раље. У доњој вилици има дуге шиљате зубе-хватаче, на које се многи риболовац посекао као жилетом. Горња вилица, језик, ждрело, па чак и шкржни лукови пуни су ситних, оштрих, уназад повијених зуба, којих има преко 700! Штука има тако снажне вилице да је у стању да згњечи металну варалицу-кашикару, ако је угодно ухвати. И уопште, тешко жртви коју штука зграби.

Главна храна штуке су друге рибе, али јој је јеловник много разноврснији. Она неће опростити ни жаби (сем крастаце коју не дира), ни мишу, ни ровчици, ни воденом пацову. У њеном стомаку нађени су и гушчићи и пачићи, лиске и друге барске птице, чак и покоја змија. Кад је гладна хоће да нападне и веће животиње које не може да савлада. Тако зна да се ухвати укоштац са видром, али при томе, наравно, страда. У парковима Енглеске, где има много лабудова, било је случајева да је ова грабљивица зграбила лабуда за главу кад овај зарони у воду тражећи храну. Код нас је забележен случај да је гладна штука зграбила и ухватила за њушкву краву када је ова хтела да се напије на водопоју. Убрзо је морала да констатује да је погрешила, јер ју је крвава избацила на суво, у траву где су је чобанчићи ухватили. Иако је толико прождрљи-

ва, људи су дуго држали штуку у шаранским рибњацима. Ту је она вршила дужност „санитарне полиције“: гонила је шаране да се не улене, слабије и болесне примерке је хватала, таманила другу рибу, која је шаранима одузимала храну итд. Само, тај реверсни „полицијак“ знао је и да нанесе велике штете власницима рибњака. Тако је један лорд у Енглеској пустио у свој рибњак са шаранима велику штуку. Када су после две године хтели да похватају шаране, констатовано је да је рибњак потпуно празан. Тешко је поверовати да је штука сама појела баш сву рибу. Пре ће бити да је имала и двојних помагача који су јој правили друштво у тамнијем лордовским шарана. Да нас се више штуке не држе у шаранским рибњацима, а ако се и држе пази се добро да се у јесен све излове... Улога „санитарне полиције“ поверава се данас радије смугљевима који нису тако прождрљиви.

Паметна риба

Управо због своје прождрљивости и грабљивости штука је прворазредна спортска риба. У јесен, када се већина риба повуче на зимовање, штука се одједном нађе без хране. Мучена глађу, она као унезверена плива по води грабећи све што мисли да може да поједе. То, наравно, користе спортски риболовци у пу-

ЛАСОМ И ШЕШИРОМ ПРОТИВ ПУМЕ

Док се животиња на кривом дрвету спрема на одбрану од паса који су покушавали да је дохвате, изненада је фијучну ласо и омча се стегла око врата пуме. Изгубивши равнотежу животиња је полетела са дрвета, али се у ваздуху нагло извила и успела да смагне омчу са врата. Видели да ће му пума умаћи ловац је смело испружио руке и покушао да је ухвати. Међутим, услед наглог удараца и тежине тела које је падало он је и сам пао на земљу покушавајући да задржи животињу која га је уједала и гробала. Пси специјално обучени за ту врсту дивљачи, бадили су се на животињу. Тако је настала гужва у којој се није знало ко кога уједа. У сваком случају најгоре је прошао ловац.

Зашто човек није пуцао, питаћете се. Зато што није обичан ловац. Орвил Флечер хвата пуме да би их на тај начин сачувао од истребље-

ња. Људи их немилосрдно убијају јер се њихова кожа плаћа од пет стотина до хиљаду долара, а Орвил Флечер је један од малобројних који не жели да их убија већ да их спасава. Историја истребљења пуме почиње у време кад су колонисти почели да освајају Дивљи запад, јер је ова звер поред стоке убијала и другу дивљач, нарочито јелене. Влада је зато ангажовала најпознатије ловце и плаћала им за сваку убијену пуму.

Сматрало се да једна пума убије недељно два јелена, односно сто јелена годишње. Нарочито је почетком двадесетог века настала велика хајка против пума јер су тада почели да се отварају многи рудници у западним деловима Сједињених Држава и компаније су биле најмилије специјалне ловце да лове јелене и другу дивљач за исхрану људи. И, разуме се, сви они који су им у томе конкурисали — а ту су спадале и пу-

ме — морали су бити уништени.

Чувени ловац Џими Овенс успео је да у току неколико месеци ухвати или убије око 600 пума тј. готово све колико их је било на платоу Кајбаб у северној Аризони. Захваљујући томе стадо јелена које је било спало на 25.000 убрзо се повећало на око сто хиљада. Истина, било је и онда људи који су бранили пуме говорећи да оне углавном убијају слабе и немоћне јелене и на тај начин врше селекцију међу њима.

Уништење пуме наставило се таквим темпом да је постојала могућност да буду потпуно истребљене. Тада је ступио на сцену познати ловац Џими Флечер. Он је хтео да дозна нешто више о тим животињама и да их сачува за ловце као један од најзанимљивијих трофеја. Желео је такође да дозна да ли пума мења место боравка, да ли мужјак или женка заузимају одређену територију и како дуго и колико јелена или других животиња убије годишње. Почео је да их хвата, пуштао их у пределе где није било стоке и где не би могли да праве неку већу штету.

Ловци који су правили друштво Флечеру уверили су се да хватање ове опасне животиње ласом није нимало лако. Колико су пута само Флечера изуједале и изгробале пуме којима је хтео да спасе живот. Ево како један ловац описује хватање пуме у друштву са Џими Флечером.

„Ишли смо у правцу мексичке границе одакле су нам јавили да је пума заклања једно лане и теле. Јахали смо јер је терен био доста тежак, полупустињски. Није било великог дрвећа, мало закрљало жбуње и камење. Најзад смо у једном потоку наишли на остатке телета и Џимови пси су почели бесно да лајају и да иду за трагом. Журили смо за њима али земљиште је било такво да смо после два ча-

са јахања превалили једва осам километара. С времена на време пси су губили траг, али су га поново налазили. На крају смо угледали убицу како бежи пред псима.

Пошто је терен постајао све тежи, морали смо да оставимо коње и наставимо пешице. На крају су пси успели да нагнају животињу на једну стenu широку само десетак метара иза које се нала-

зила провалија дубока око стотину метара. Када смо стигли до стене угледали смо пуму како стоји окренута према псима, спремна да шчепа за грло првог који јој се приближи. Свеови да им не може умаћи пси нису нападали, а вероватно су чекали по моћ од нас. Животиња је имала да бира: или да се пробије између пет паса и нас четворице или да скочи у по-

птор. Тако је стајала према нама неколико минута као да је хтела да се одмори а вероватно је смисљала и неки лукав план како да нам умакне. Нисмо желели да је убијемо и зато нисмо пуцали. Најзад, када се довољно одмориле животиња је направиле покрет као да ће кренути десно, па када смо и пси и ми пошши у том правцу, она је из места направиле страшан скок и прескачући псе јуринула између нас и поново нестала међу стенама.

Али ни пси се нису предали и ускоро су јој опет били за петима. Пошто је јурила један километар низордо, пума је поново покушала да умакне иза неких стена. Међутим, пси су је већ били достигли и опколили. Пума је стајала леђима наслонена на стenu спремна да прими борбу. У овој ситуацији пси нису хтели више да чекају. Кренули су у напад. Животиња је шчепала најближег својим јаким шапама док су га њени оштри зуби просто кидали. Кад су је остали пси напали пума је почела да се ваља по земљи да би тако избегла уједе, али не испуштајући првог пса.

Како је то био један од најбољих Флечерових паса,

ловац је морао да интервенише. Немајући при себи ништа од оружја он је скинуо шешир и почео да удара животињу по глави не би ли је на тај начин спречио да уједа пса кога је држала међу шапама. После три или четири удара по глави пума је шчепала шешир у зубе покушавајући да га поцела али не испуштајући пса из гвоздених загрљаја.

Флечер је вребао zgodnu прилику да набије животињи шешир на главу и тако је савлада. Остали пси су је и даље нападали док се она бранила ваљањем по земљи тако да јој није било лако прићи. У једном тренутку Флечер је полетео као голман и некако успео да набије животињи шешир на главу. Онда је покушао да је ухвати за њушку преко шешира. То му је пошло за руком, животиња је пустила пса и својим оштрим канџама зграбила Флечера за руку. Упркос томе он је није пуштао. Остали ловци покушавали су да му помогну али од паса нису могли да приђу тако да је Флечер морао сам да се бори. Видели да неће дуже моћи да издржи, он се бацио целим телом на животињу излажући се тако и уједима паса. Ипак, ризик је успео и животиња је остала немоћна под теретом његових дведесет килограма. Уз помоћ осталих ловаца била је везана.

Победа је скупо плаћена. Пас је био полумртв и ветеринар га је једва спасао. И Флечер није ништа боље прошао. Лекари су морали да му ставе 34 копче на тело и руке. Он је то мирно примио рекавши: „У рату нема правог победника“.

»СВИРКА« УМЕСТО МАЧКЕ

Град Хамели у Немачкој постао је чувен по легенди која вели да га је негде у далеком средњем веку од најезде пацова ослободио незнанац свирајући у фрулу. Кад су градски оци одбили да му плате за ову услугу, „ловац пацова“ свирком је привукао сву децу и она су омамљена пошла за њим у једну пећину из које више нису изишле.

Град Хамели броји данас 50.000 становника који опет муче муку с пацовима. Само, овога пута треба од њих да их спа су људи који са свирком немају никакве везе. Дератизацију ће извршити шест стручњака једне хам буршке фирме; труд ће им бити исплаћен тек кад и

последњи од ових глодара буде уништен.

ИЗ ЖИВОТА РИБА

О ШТУКИ

ној мери. Милина је у касну јесен изићи са варалицом на воду у којој живи штука. Вешт риболовац може да их нахвата до миле воље.

Ухваћена на удицу штука је борбена као ретко која риба. На све могуће начине она покушава да се ослободи удице, на коју се због своје грамзивости тако лакомислено залетела. Потребна је велика вештина да се повећа штука извуче из воде. Она снажно затеже најлон, леже на дно, настоји да се подвуче под чамац итд. А када види да јој све то не помаже, нагло се залети према риболовцу и одједном пред њим искочи из воде раширених раља и шкрга, жестоко тресући главом не би ли се ослободила варалице.

Штуке — извозни спортисти

Због својих „спортских“ врлина, штука је — веровали или не, постала прави „спортиста за извоз“. Наиме, у западним земљама где спортских риболоваца има више него штука, рентабилније је да се штука увози него да се гаји. А у нашој земљи има доста штука па се оне и извозе, нарочито у Француску.

Што се тиче осталих особина, штука се може сматрати паметном рибом. Једино она од свих риба уме да нађе излаз из рибарске врше. А ако не нађе излаз, она прогризе вршу па побегне заједно са осталом рибом која се у њој

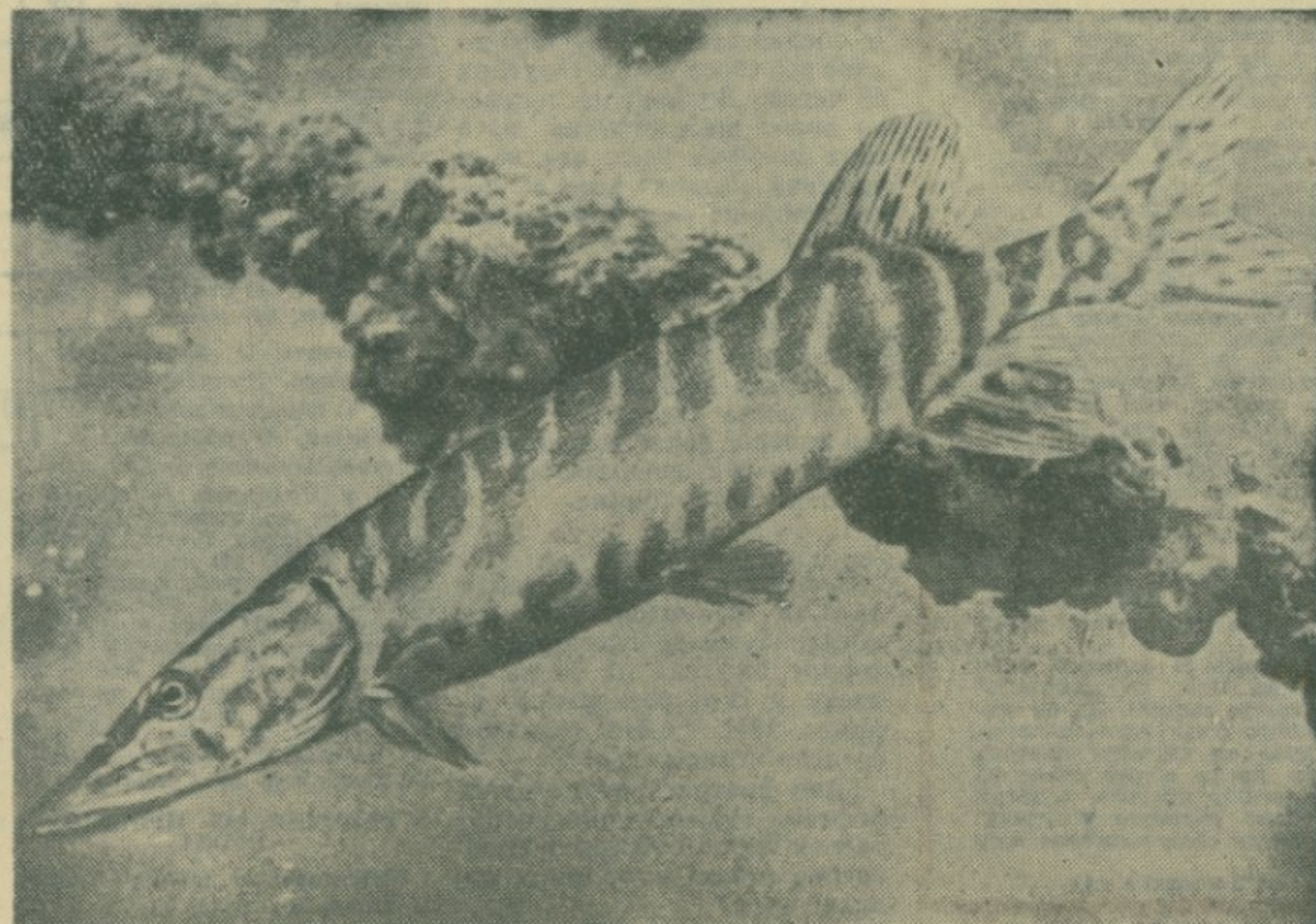
затекла. Исто тако она прегризе поворку, ако је риболовац неуклан па за поворку употреби канап, макар и прилично дебео. Уместо обичног путица, у лову на штуке боље је употребити металну жицу.

Познат је опит научника са црвенперком који сведочи да штука „памти“ и користи своје искуство. Наиме, ако се у акваријум заједно са штуком стави црвенперка, а између њих стаклена плоча, штука

ће се једном и два пута жестоко залетети да зграби црвенперку, која је иначе њен омиљен плен. При томе ће, наравно, ударити главом о стаклену плочу, али ће брзо схватити о чему се ради и после тога више неће дирати црвенперку, која сада може мирно да живи поред ње. Вребајући плен, штука га добро осмотри, а онда се стреловито залети да га ухвати. Ако јој се деси да га промаши, више се не враћа, као постићена због неуспеха. Гргеча, који има оштре бодље у леђној пераји узима опрезно и држи га док не угине, и тек онда га гута.

Штука је једини представник своје врсте код нас: сви остали њени рођаци живе у Северној Америци. Расте вр-

ло брзо: кад се добро храни може већ прве године да достигне тежину од килограма. Размножава се врло добро. Ако је година повољна, долази до праве „експлозије популације“ штука. Таква је година, на пример, била код нас прошла због великих поплава, тако да сада има много штука. Штука одлично успева у стајаћим водама, барама, мочварама, мртвачама итд. А таквих вода код нас поред Дунава има много. У њима штука може и да се гаји, како за спортски риболов тако и за стране риболовце-туристе па и за извоз. То се у извесној мери већ и ради, а радиће се и више, јер је то рентабилан посао.

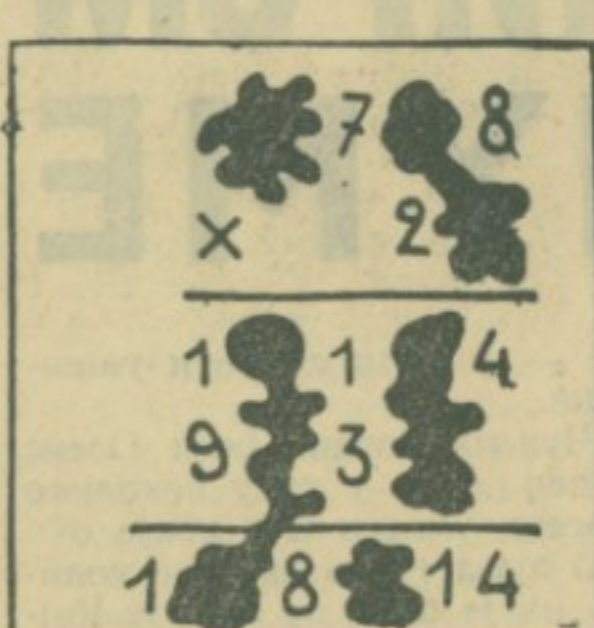

ЧУДО ОД НОСА

И у боци која блиста од чистоће 17-годишња Бети Медисон из Блита у стању је да по мирису открије и најмањи заостали траг уља, парафина, сапуна и неког хемијског средства за прање. Захваљујући свом изванредно развијеном чулу мириса добила је запослење у једној там

ошној фабрици лимунате где испитује враћене боце. Током једне године кроз њене руке прође око 70.000 боца и досад је њен нос никад није преварио. Боца у којој се откrije за прање. Захваљујући свом изванредно развијеном чулу мириса добила је запослење у једној там

МАЛИ КЛОВН

$$\begin{array}{r} 4718 \\ \times 23 \\ \hline 14154 \\ 9436 \\ \hline 108514 \end{array}$$

Поред блока са круговима лежала је још једна свеска. Мали клоун је радознао — ево, већ ју је отворио. То је била Маричина свеска са задацима из рачуна. Иако то нико не бе очекивао од малог васелог пајца, он је почео да решава задатке. Један га је нарочито заинтересовао.

Био је то задатак с множењем. И тек што је клоун почео да га решава, догодила се несрећа. Клоун је начинио један неспретан покрет и преврнуо мастионицу. Мастило се разлило и неколико крупних црних капи пало је на свеску, баш на задатак који је мали клоун решавао.

Шта да ради? Неке бројке уопште није могао да распозна. Жално је што је Маричи испрљао свеску и желео је да ове задатке препише на чистој свеску. Али, то није било баш тако једноставно. Који се бројеви налазе испод црних мрља? Можете ли да му помогнете?

Километарска библиотека

У Националној библиотеци у Паризу запослено је 500 службеника. Библиотеку годишње посети око 300.000 посетилаца и читалаца, што износи око 900 особа дневно. На полицама у дужини од 100 километара налази се око 7 милиона књига.

ЈЕДНА КОРИСНИЦА ЂУРЕ ЈАКШИЋА

Кад је новембра 1878. умро Ђура Јакшић Јубомир Стојановић, познати лингвист и академик, био је њак вишег разреда гимназије у Београду. Као што је познато Ђура је оставио потпуно небринуту породицу и гимназијалци — пре

ма казивању Љ. Стојановића — одлуче да и они нешто допринесу одбору за издавање Ђуриних списа, како би се што више новца прикупило за његову породицу. Ученици виших разреда гимназије договоре се да прире-

де забаву са игранком. Пошто није било велике и погодне сале добили су одобрење да се забава одржи у Народном позоришту. У партеру се могло играти а бифе се налазио у позоришној кафани — на углу Доситејеве и Васине улице.

Концертни део извели су са миђаци. Певали су у хору а у квартету су учествовали на виолини Богдан Поповић и Михајло Петровић-Алас, тадашњи гимназијалац. Како је била предвиђена и једна декламација на програму, приређивачи одлуче да замоле Змаја, који је тада становао у Београду у Скопљанској улици број 12 (сада Нушићева) да им он спреми једну пригодну песму. Змај се одазвао њиховој молби и дао им песму „Светли гробови“ коју је издекламовао Драгутин Петровић, ученик седмог разреда гимназије.

Материјални успех забаве био је за оно време огроман. По одбитку свих трошкова, остало је преко 120 дуката чистог прихода. Од тога је предато одбору за издавање Ђуриних дела сто дуката, а остатак Ђуриној удовици.

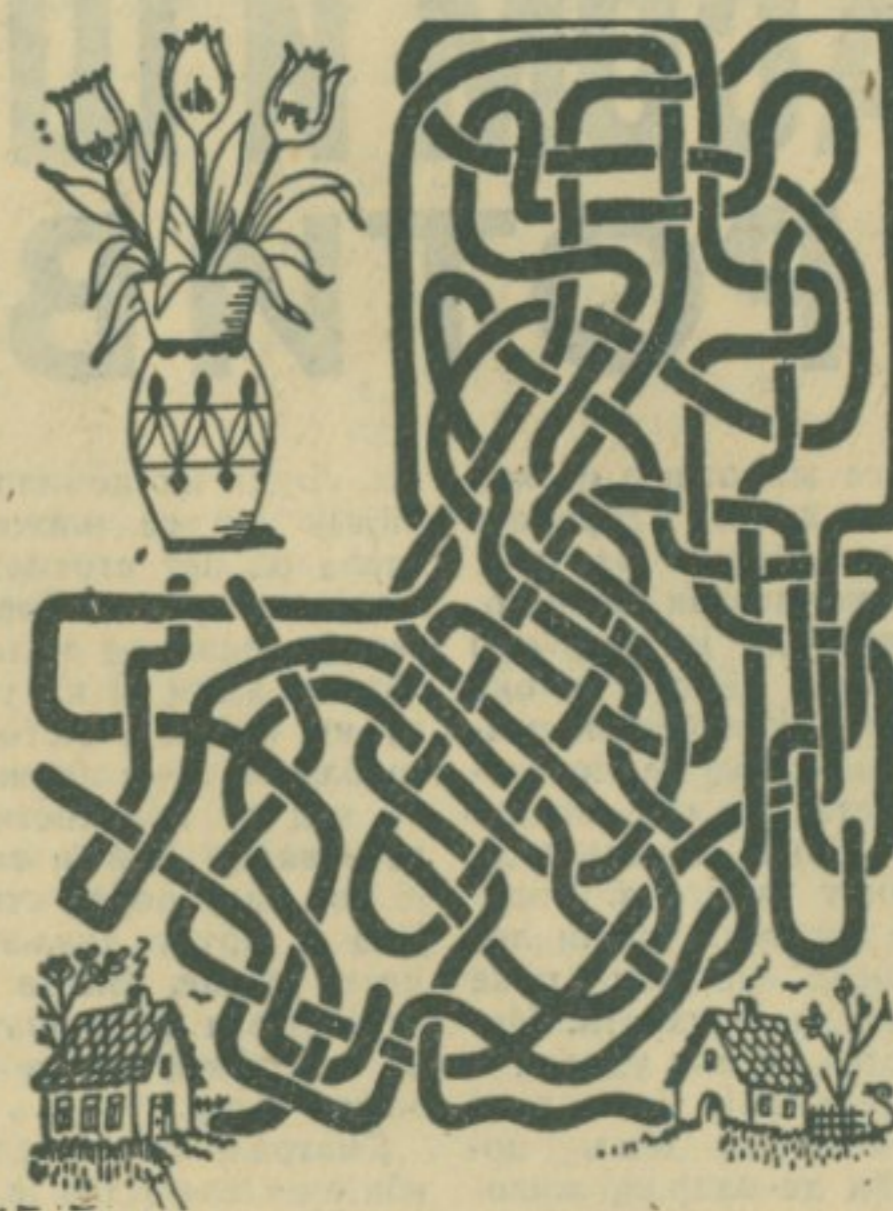
НЕОБИЧНИ ОГЛАСИ И ОБАВЕШТЕЊА

У лондонском „Тајмсу“ појавио се следећи оглас: „Сви рач у тромбон жели да прода 28 кошуља које имају десни рукав дужи од левог.“

Четвртог априла 1908. године лист „Стар“, који излази у америчком граду Канзас Ситију, објавио је оглас неког Вилеама Босмана који је обећавао награду од 1500 долара о коме ко му буде довео његовог пса поетера „Квини“. Кад је Босман сутрадан прочитао објављени оглас умало се није оневестио, јер он није обећао као награду 1500 долара већ свега 15. За следећих 48 часова Босману је доведено преко шест стотина паса свих могућих раса, али не и тражена „Квини“ која се после три дана сама вратила кући свог господара.

У једном француском листу појавио се следећи оглас: „Старији господин опрезао у дуговима узео би под најам опасног већег пса, који би уместо њега „разговарао“ са његовим поверљивцима.“

Ресторатеру Хари Ричарду из Сан Франциска биле су досадиле жалбе гостију због тврдог бифтека па је на уласку у свој ресторан 5. априла 1841. године написао следеће обавештење: „Ако сматрате да су наши бифтеци сувише тврди, отпутујте у Европу. Америци су потребни момци који имају солидне зубе.“

ЛАЛЕ ЗА МАМУ

Пролеће је почело и свака мајка обрадоваће се букету цвећа! На исту мисао дошла су два дечака који станују у кућицама на дну нашег цртежа. Обојица су пожелела да изненаде мајку лалама. Али, само један од њих успеће да стигне кроз овај лавиринт до вазе са цвећем. Који?

Одговор: Цвеће ће донети мајци дечак који станује на левој страни цртежа.

МУДРА СОВА

Сова је симбол мудрости. збир четири горње половине Али, и мудра сова, ова на одговара збору са доњих половинам цртежу, нашла се пред њом. Можете ли да јој помогнете?

Одговор: $3 + 7 + 5 + 5 = 20$
 $1 + 8 + 4 + 7 = 20$
 $2 + 4 + 4 + 4 = 20$

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) управне линије, 7) тениски раз, 8) река у Азији, 10) име књижевника Малжуранића, 12) званца, 13) лек у облику масти (турци), 16) бања у Велзији, 18) аждаха, 17) првак, 19) иницијали херцеговачког сликара (1873-1918), 20) предобље, 22) бод, 24) француски певач шапсона (Тито), 26) планинска река између Пољске и Источне Немачке, 27) птица из фамилије ропа, 28) врста напика, 30) иницијали војвођанског комедиографа („Избирница“), 31) иницијали дубровачког поетера („Осман“), 32) део посуде, 34) стара српска престоница, 36) урлик, 38) име књижевника Ковачића („У реги-стралири“), 40) француски композитор („Кармен“), 41) позорница, 42) јужно воће, 43) стара турска титула, 44) оквир.

Усправно: 1) комедија Марина Држића, 2) рива, 3) хемиски знак за мазурџум, 4) престоница старе Аргонде, 5) држава у Индокини, 6) правац у уметности на почетку XX века, 7) главни град Перуа, 9) поза, 11) позориште, 14) немски књижевник („Буденброкови“), 15) прича у стихама, 20) летописи, 21) оузан, 22) река у Италији, 23) временско раздобље, 25) историјско место у Малој Азији, 29) аустралијска птица — тркачица, 30) кречњачко земљиште, 32) река у СССР, 33) врста жуће боје, 35) застава, 37) два сугласника, 39) покрајина на Сицилији.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) завичај, 7) алт, 8) гатер, 10) Вале, 12) сала, 13)

1	2	3	4	5	6
7			8		9
10		11		12	
13			14		15
16			17	18	19
			20		21
22		23		24	25
26				27	
	28		29		
30		31		32	33
34		35		36	37
38			39		40
41					42
	43				44

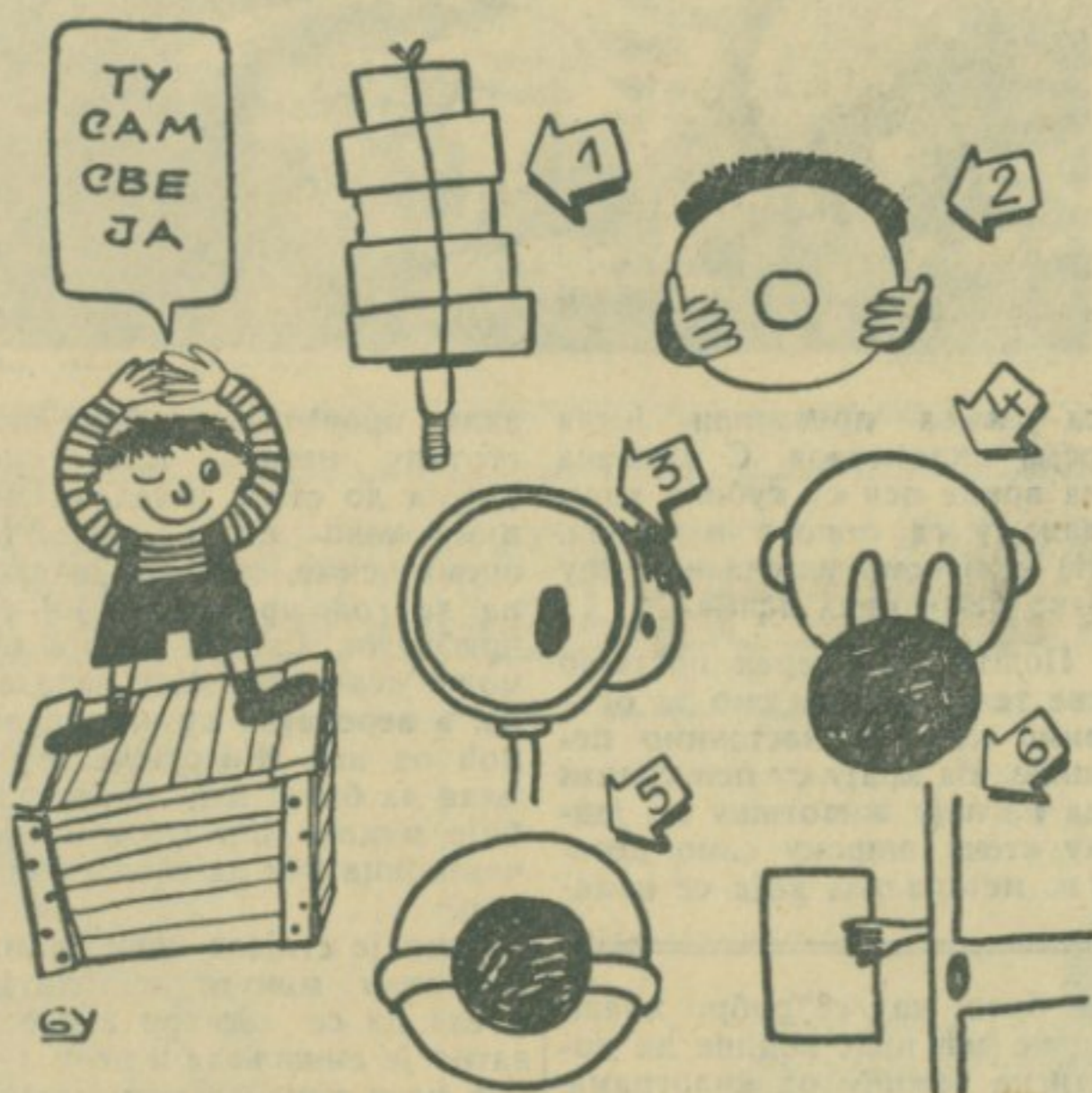
етапа, 15) Рим, 16) тас, 17) ко, 19) са, 20) Масне, 22) перо, 24) Мија, 25) свод, 27) АНСА, 28) Одеон, 30) из, 31) Лазар Вујачић, 32) кап, 34) зло, 36) Арши, 38) Вали, 40) Опор, 41) Атина, 42) уље, 43) оба, 44) ета.

Усправно: 1) „Златарево злато“, 2) атлас, 3) И(ван) Г(ундулић), 4) час, 5) атар, 6) Јелисејска поља, 7) ават, 9) Рама, 11) ет, 14) Аха, 15) „Осман“, 20) модел, 21) Нин, 22) ПС, 23) род, 25) аа, 29) ова, 30) изба, 32) калуп, 33) шаре, 35) Олиб, 37) ро, 39) ина.

ПОГОДИТЕ ШТА РАДИ?

Дечак са наше слике налази се иза свих ових предмета које смо обележили бројевима од 1 до 6. Можете ли да погодите шта он то ради? Уколико нисте сасвим сигурни ево тачних одговора:

1. Враћа се из куповине на бициклу (гледано отпозади);
2. Пије млеко из шоље (гледано с предње стране);
3. Разгледа марке помоћу лупе (гледано с предње стране);
4. Пере ноге у лавору (гледано одозго);
5. У мору се забавља е појасом (гледано одозго);
6. Показује тати оцене (гледано с предње стране).

НАПРАВИ САМ

Налазимо се при крају наше серије предмета направљених од сламе. Предлажемо вам да овог пута направите ш-

УКРАСИ ОД СЛАМЕ

шир за лето, или само обод за такав шшир, уколико пре што се летњи дана приближавају.

Шшири од сламе познати су од давних времена а праве се на исти начин као и асуре које смо објавили у нашем претходном бројевима.

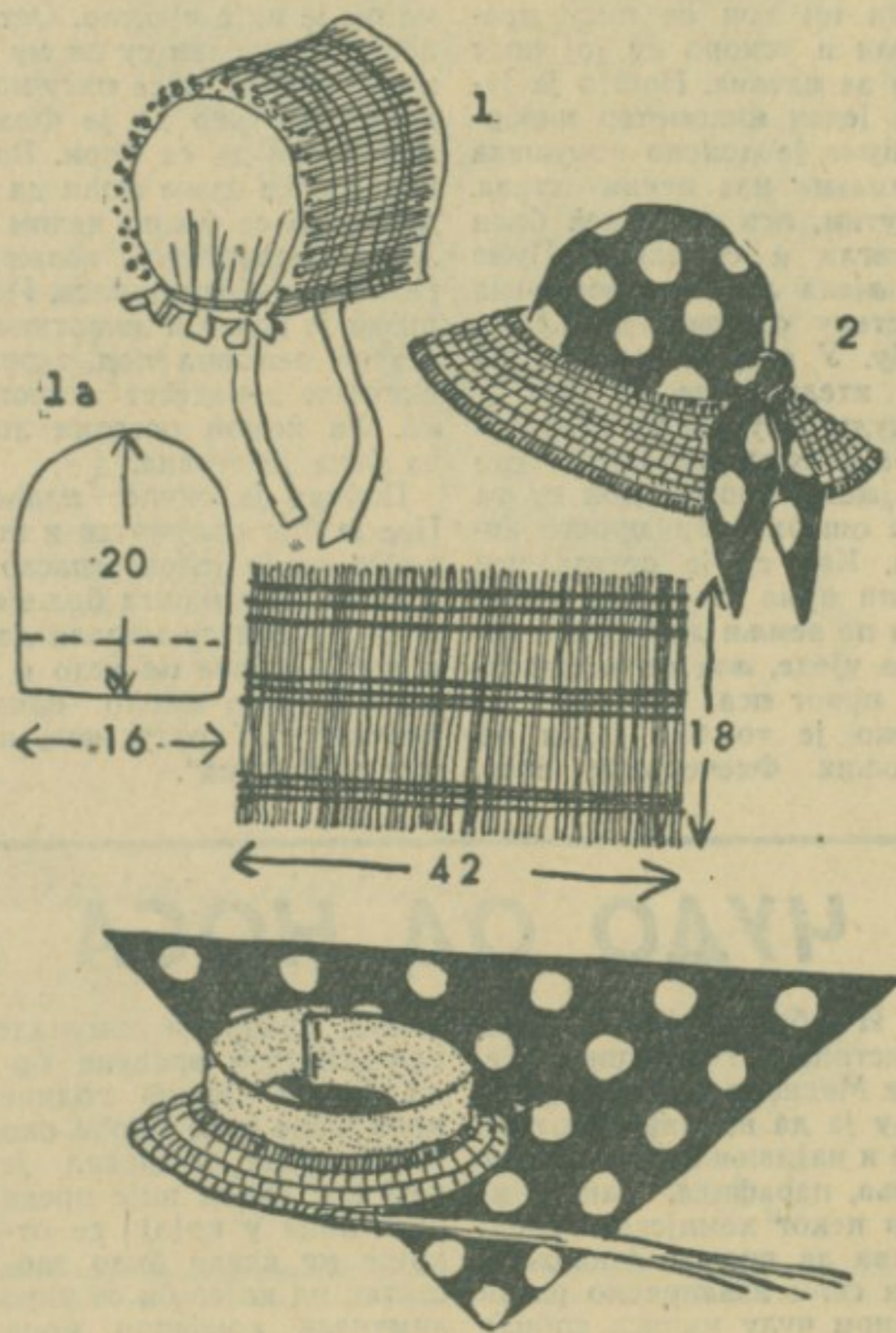
Капа на слици број 1 направљена је по угледу на капе које носе мале сеоске девојчице из Сентонга, старе француске провинције. Трака израђена од лаке асуре величине 42x18 сантиметара постављена је с унутрашње стране црвеном материјалом, а позади зашворена једним правоугаоником заокруженим при врху, такође пресвученим, али једнобојним платном.

На цртежу број 1а видите како се прави овај правоугаоник од картона величине 20x16 сантиметара. На 4 сантиметра од дна увуците латени са обе стране капе припаднује траке којима ће се она везивати.

Велики шшир за сунце — (цртеж број 2) намењен је девојчицама и младим девојкама.

Од сламе је начинен само обод на који се „монтира“ троугласта марам. Да би шшир што боље успео начините прво од чаршије картона калуп према обиму главе за коју шшир правите. А затим од сламе утиснете у „ужад“ направиште обод величине коју желите.

(Наставиће се)

ПОДВИЗИ КОЈИ СЕ ПАМТЕ

ВОДИЧ ТОПОВСКЕ ВАТРЕ

Наводећи артиљеријску ватру на непријатеља артиљеријски извијач Афанасиј Петровић Шилин био је страшнији од самих топова

Кад је почео рат млади Сибирац Шилин имао је 17 година. Командант пука коме се пријавио за борца уместо на борбене положаје упутио га је у артиљеријско училиште. У јесен 1943. године, кад му је било 19 година, Шилин је пошао на ватрено крштење.

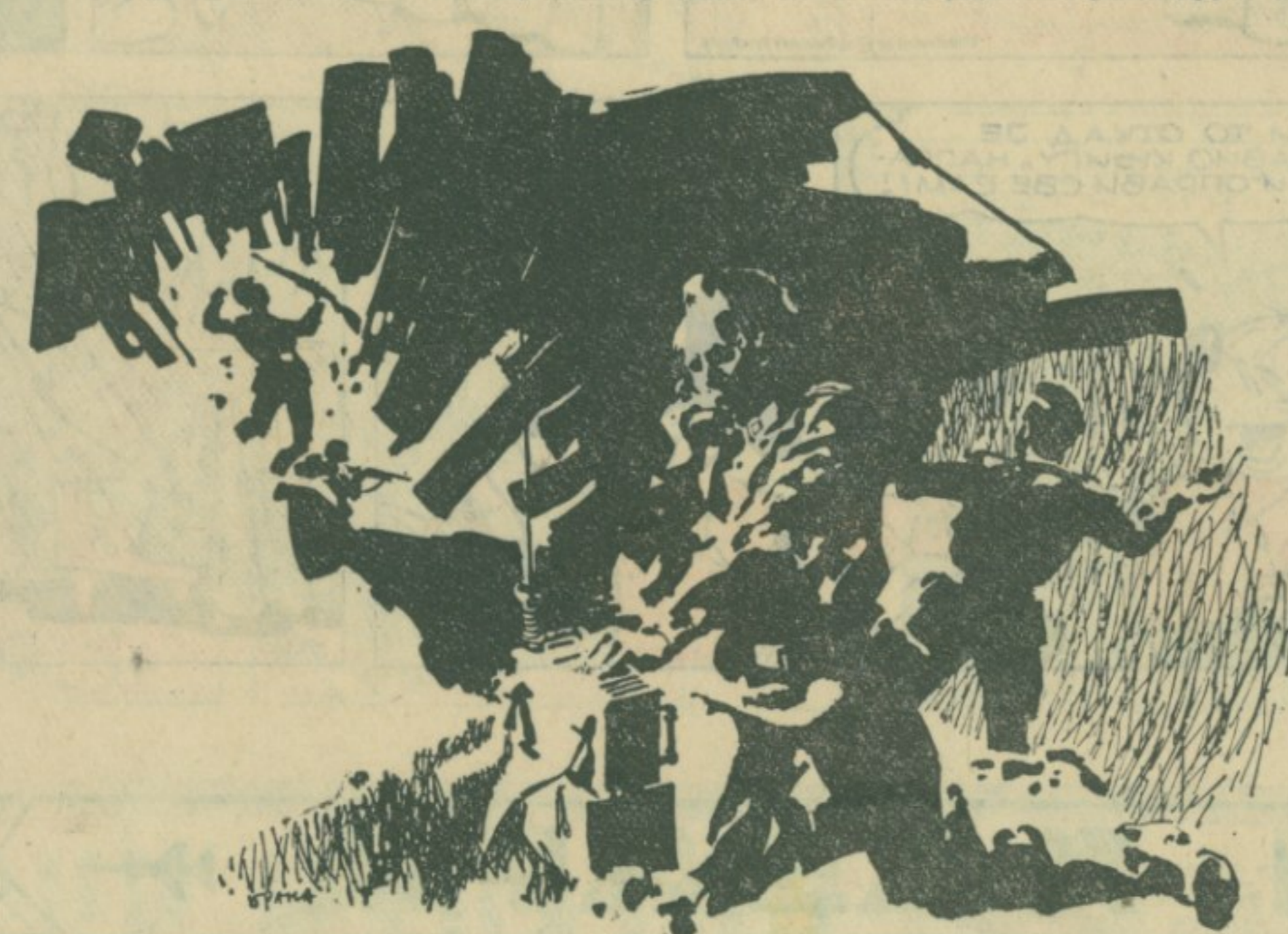
Десна обала Дњепра на којој су се прославили многи совјетски борци херојским делима била је поседнута непријатељским бункерима. На левој обали Дњепра било је постројено стотинак топова Шилинове дивизије. Очекивали су команду за отварање ватре. Било би много лакше кад би на другој обали неко управљао том ватром, био, како се то каже, њен водич. Онда би свако артиљеријско зрно погађало непријатеља. Тог задатка прихватио се Шилин. Кад је пала ноћ, Афанасије је узео своју радио-станицу, повео још десетак бораца са собом и отиснуо се у рибарском чамцу преко хладног Дњепра. Приближавали су се обали нечујно. Непријатељски рефлектори претраживали су површину воде, Шилин их је са зебњом пратио. Одједном, један светлосни сноп, као да се спотакао о рибарски чамац и задржао се на њему. Светлост је блештала и заслепљивала очи. Непријатељски митраљеви засули су чамац челичном кишом и прорештали га као сито. И топови су почели да туку. Испред саме обале чамац се распао и борци су се нашли у води. Шилин је подигао радио-станицу изнад главе да би је сачувао. Прегазили су воду и изишли на обалу.

Борба за радио-станицу

Шилинова група је бомбама заузела прве немачке ровове и већ после неколико минута његова радио-станица је јављала артиљерији. Први плотуни засули су немачке ровове.

— Двеста метара улево! До број је, директан погодак — јављао је својим артиљери-

ма на другој обали. Зрна су падала непогрешиво по непријатељским заклонима. Плотуни су се сустизали. Од дима и земље која је летела на све стране ништа се није видело. Немци су одмах схватили да им од Шилина прети већа опасност него од топовских плотуна. Зато су хтели по сваку цену да се дочепају Шилинове радио-станице да би

артиљеријску ватру усмерили у погрешном правцу.

Водила се очајничка борба за радио-станицу. До поноћи Немци су извршили пет јуриша. Шилин је бомбама бранио радио-станицу и ниједног тренутка артиљерија није остала без гласа свога извијача. Непријатељ се приближавао корак по корак. Видевши да се нападом не може постићи циљ, непријатељ је уочи место где се налазио Шилин и његова радио-станица. Одјекнула је експлозија. Јед-

но топовско зрно експлодирало је поред саме радио-станице и она је ућутала. Шилин је био лакше контузован.

Глас извијача опет се чује

Непријатељска артиљерија је тукла и по реци. Водени стубови шикљали су као гејзир. Шилинов глас се више није чуо на другој обали, артиљерија је и даље тукла, зрна више нико није наводио. Борци су се сада само бранили, док их је непријатељ потискивао према обали. У тој очајничкој борби, Шилин је као кроз магла угледао један рибарски чамац, кога су таласи и ек-

сетили опасност. Артиљеријски плотуни опет су тукли по рововима, Немци су гинули у својим заклонима, зрна су их погађала без промашаја.

После поноћи, први батаљон бораца искрцали су се на десну обалу Дњепра и непријатељ се одмах бацио на њега. То је био једанаести узалудни јуриш.

„Ватру на мене! Ватру...“

Непријатељ није одустао од својих намера да одбаци батаљон бораца са обале у воду. Ситуација је била критична. Немци су се сасвим приближили батаљону, док је артиљеријска ватра са друге о-

За свој подвиг у овој ратној ноћи Шилин је проглашен херојем Совјетског Савеза. Примио је многе честитке од којих је једну коју су му послали његови Сибирици, носио целим борбеним путем преко Инголеца, Јужног Буга, Дњепра и Висле. Непријатељ се повлачио пред водичем артиљеријске ватре.

Пут је био слободан

Када се непријатељ повлачио са Висле, први бункер који је напустио немачки војник заузео је Шилин. Увукао се у њега и одатле наводио артиљеријску ватру својих топова, који су били десетак километара иза њега. Немци су у првом селу посели бункере. Шилин их је пратио у стопу. Хтео је да заузме и ове бункере и тако обезбеди својим друговима да без жртава наставе јуриш. Када су Немци угледали како се с групом бораца дрско пребацује према бункерима, отворили су ватру на њих.

Прва Шилинова бомба је погодила циљ и бункер је одлетео у ваздух. Борио се сада као пешак. Али и он је пао. Комад непријатељске гранате тешко га је ранио. Борци су га понели према превијалишту. Одбио је да напусти борбу.

— Оставите ме! Прво треба бункер уништити!

Борци су се привукли бункерима, а Шилин је ослоњен на лактове чекао да види хоће ли успети. Експлозије су затресле бетонске куполе. Непријатељ је морао да се повуче.

— Пут је слободан! — рекао је срећно. Другови су га одвели са положаја у бесвесном стању.

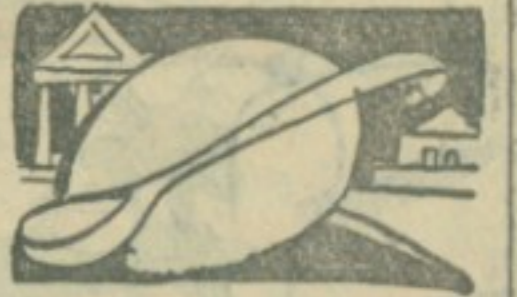
24. марта 1945. године, његове груди украсила је и друга златна звезда Ордена хероја Совјетског Савеза. Афанасиј Петровић Шилин је сада генерал-мајор Црвене армије и своје богато ратно искуство преноси многим генерацијама младих артиљераца.

Десте
ли вет
чули

да...

... крв кружи по човечјем телу брзином од око 10 километара на час.

... још стари Римљани знали су за кашкицу, чак и за две врсте кашки-

ка. Једна је била слична нашој данашњој, а друга се употребљавала само када се једу јаја.

... на јужном полу дан траје од 25. септембра до 17. марта.

... неке врсте Јеруља толико су танке да би се поједини пример-

ци лако могли провући кроз ушице мало веће игле.

... хавајска азбука има свега 12 слова: пет самогласника и сугласнике х, к, л, м, н, п и в.

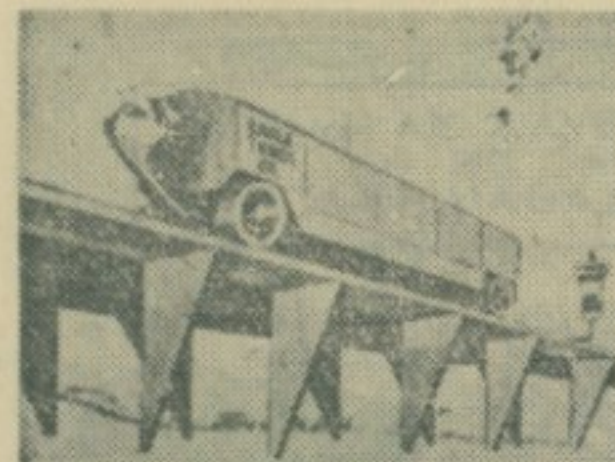
... планина на Месе-

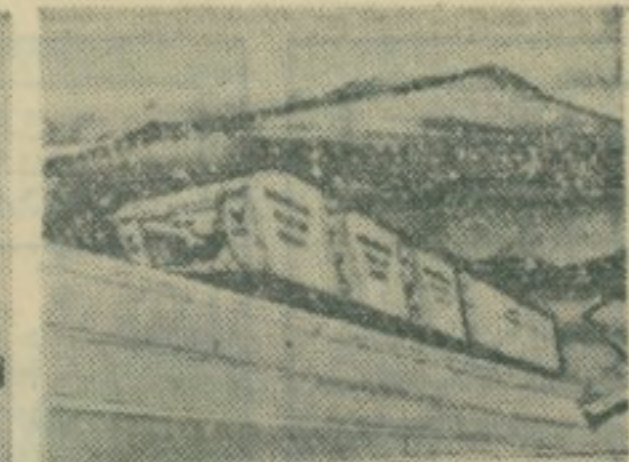
цу достижу висину и до 9.000 метара.

... од свих европских држава најстарију државну химну има Холандија: њене речи настале су још 1545. године, а мелодија 1568.

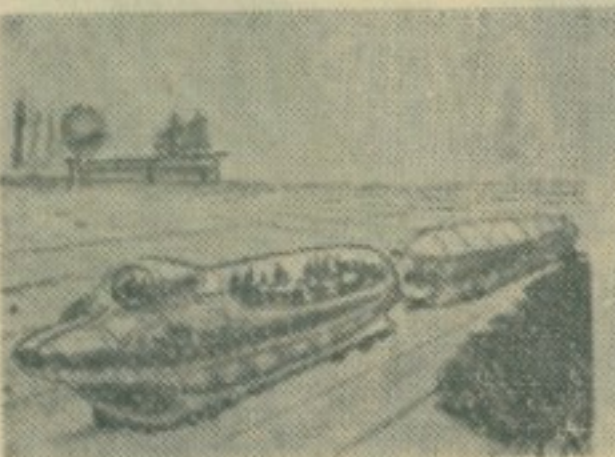
ИНЖЕЊЕРИ ИЛИ УТОПИСТИ?

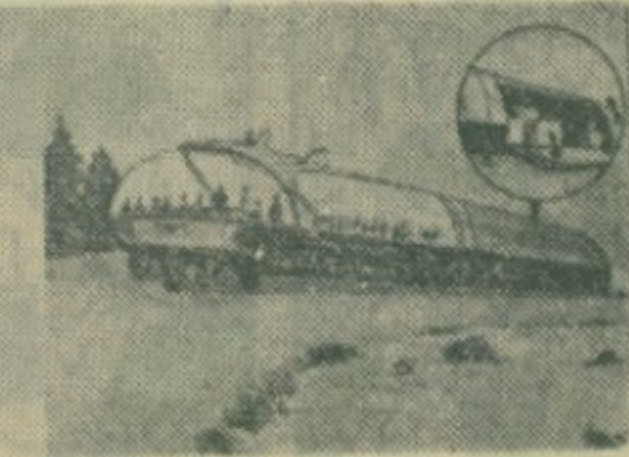
На специјалном електронском аутопуту велико теретно возило. Услуга експресна.

Спојени тегљачи, два по два, вуку међуградске путничке возове до планинских врхова.

Комбиновано возило — путнички аутобус с теретном приколицом. Сви ови пројекти нису дело

утописта већ инжењера компаније „Доц“, који тако замишљају возила блиске будућности.

БРОДСКА ПАЛУБА НА КРОВУ КУЋЕ

ПОМОРАЦ ОСТАЈЕ ПОМОРАЦ — И КАД ЈЕ НА СУВОМ, ТО ДОКАЗУЈУ АДМИРАЛ ВУМ И ЊЕГОВ ПОДОФИЦИР У ПОЗНАТОМ СТРИПУ „МЕРИ ПОПИНС“

Италијан Феручо Константини саградио је на крову своје куће у Кампалту, градињу у близини Венеције командни мост са којег већ годинама управља „бродом на сувоме“. Зашто се овај човек игра капетана?

Константини је провео цео свој живот на мору. Још од

младости почео је да плови као морнар океанима. Када је напунио године за пензију и морао да иступи из активне поморске службе, прешао је у мали моторни чамац којим је возио туристе по Венецији. Ништа му није сметало што је океанског цина заменила орахова љуска — главно је било

то што је бродске даске осећао под ногама.

Године 1960. дошло је време када је коначно морао да напусти службу. Али, он се већ одавно побринуо да старе даске проведе у амбијенту на који је навикао.

Његова мала кућа у Кампалту идалека личи на брод у

ФЕРУЧО КОНСТАНТИНИ НА „ПАЛУБИ“ СВОЈЕ КУЋЕ КОЈА ЈЕ СВАКАКО ЈЕДИНСТВЕНА У СВЕТУ. СВАКИ КОМАД КОЈИ ЈЕ УПОТРЕБЉАВАН ЗА ИЗГРАДЉУ ПОТИЧЕ ОД ПРАВОГ БРОДА

сувом доку. Јарболи, сигнални фењери, појасеви за спасавање и лангери — ствари које је Перучо Константини годинама сакупио са пуно љубави — служе данас старом морском вуку као утеха када га обузме носталгија за даљинама.

WALT DISNEY

МИКИ

ЦОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

